

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2875

26 Οκτωβρίου 2012

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. γνωμοδότησης 26/VII/2012

Γνωμοδότηση Επιτροπής Ανταγωνισμού βάσει ν. 3959/ 2011 επί του αιτήματος εξαίρεσης από τις διατάξεις του ν. 3919/ 2011 «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας, Κατάργηση Αδικαιολόγητων Περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» των επαγγελματιών σχετικά με την παραγωγή, εμπορία και διάθεση πετρελαιοειδών προϊόντων, των εταιρειών παροχής αερίου και της ειδικότητας του γομωτή-πυροδοτή, αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου, του κτιρίου των Γραφείων της (Κότσικα 1Α & Πατησίων), την 17η Σεπτεμβρίου 2012, ημέρα Δευτέρα και ώρα 12:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης.

Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Λουκάς.

Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης,

Εμμανουέλα Τρούλη,

Βικτωρία Μερτικοπούλου,

Δημήτριος Δανηλάτος και

Ιωάννης Αυγερινός.

Γραμματέας: Ευαγγελία Ρουμπή

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ευαγγελία Ρουμπή, με αναπληρώτρια αυτής την Παρασκευή Ζαχαριά.

Θέμα της συνεδρίασης: «Γνωμοδότηση Επιτροπής Ανταγωνισμού βάσει ν. 3959/2011 επί του αιτήματος εξαίρεσης από τις διατάξεις του ν. 3919/2011 «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας, Κατάργηση Αδικαιολόγητων Περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» των επαγγελματιών σχετικά με την παραγωγή, εμπορία και διάθεση πετρελαιοειδών προϊόντων, των εταιρειών παροχής αερίου και της ειδικότητας του γομωτή-πυροδοτή, αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

Με τις υπ' αριθμ. 5561/07.9.2011 και 6347/07.10.2011 επιστολές του Υπουργείου Οικονομικών, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κλήθηκε να γνωμοδοτήσει για τα αιτήματα εξαίρεσης (είτε για διατήρηση περιορισμών στην άσκηση του επαγγέλματος είτε για τη διατήρηση έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας) των φορέων από την εφαρμογή

του ν. 3919/2011 για συγκεκριμένα επαγγέλματα. Στα εν λόγω έγγραφα, συμπεριλαμβανόταν και το με υπ' αριθμ. 21397/14.9.2011 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (εφεξής «ΥΠΕΚΑ») με θέμα «Διατήρηση Περιορισμών ή Διοικητικής Άδειας στο πλαίσιο του ν. 3919/2011», με το οποίο το ΥΠΕΚΑ ενημέρωνε το Υπουργείο Οικονομικών για μια σειρά προϋποθέσεων, απαιτήσεων και λοιπών θεμάτων που αφορούσαν στο καθεστώς της προηγούμενης διοικητικής άδειας για τα επαγγέλματα του κλάδου εμπορίας πετρελαιοειδών, καθώς και στην άσκηση ειδικότητας του γομωτή-πυροδοτή. Στο συγκεκριμένο υπηρεσιακό έγγραφο, δεν γινόταν σαφής μνεία στη θέση του ΥΠΕΚΑ ως προς τη διατήρηση των εν λόγω απαιτήσεων, τους οποίους χαρακτήριζε ως προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών, και όχι ως επιμέρους περιοριστικούς όρους κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 3919/2011. Επιπλέον, δεν υπήρχαν συνημμένα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων ή άλλων κανονιστικών ρυθμίσεων, ενώ δεν ήταν σαφές ποιές ρυθμίσεις θεωρούσε το Υπουργείο ότι θα έπρεπε να διατηρηθούν σε ισχύ. Για το λόγο αυτό, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (εφεξής και ΓΔΑ) ζήτησε, με την υπ' αριθμ. οικ. 6960/4.11.11 επιστολή της προς το ΥΠΕΚΑ και με την υπ' αριθμ. οικ. 7415/22.11.11 επιστολή προς το Υπουργείο Οικονομικών, να της αποσταλούν περαιτέρω στοιχεία που να αποσαφηνίζουν τη θέση του ΥΠΕΚΑ ως προς συγκεκριμένα σχέδια κανονιστικών ρυθμίσεων, προκειμένου να είναι δυνατή η αξιολόγηση τυχόν αιτημάτων εξαίρεσης υπό το πρίσμα του ν. 3919/2011. Με την υπ' αριθμ. 7851/5.4.2012 απαντητική του επιστολή, το ΥΠΕΚΑ διατύπωνε αίτημα μόνο για την διατήρηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για μια σειρά επαγγελμάτων, χωρίς να κάνει ειδικότερη μνεία σε τυχόν περιορισμούς που διέπουν την άσκηση των εν λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Ακολούθησε η υπ' αριθμ. 3919/27.4.2012 επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, προκειμένου να αποσαφηνιστεί έτι περαιτέρω η θέση του Υπουργείου ως προς την συμβατότητα των απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας που διέπουν την άσκηση των εν λόγω επαγγελμάτων, όπως περιγράφονται στην παρ. 2 του αρ. 2 του ν. 3919/2011, η οποία απαντήθηκε αρμοδίως στις 14.9.2012 (ημετ. αριθμ. πρωτ. 7025/17.9.2012), οπότε και η υπηρεσία προχώρησε στην άμεση ολοκλήρωση της αξιολόγησης του σχετικού αιτήματος εξαίρεσης, και τούτο μόνο ως προς το καθεστώς διατήρησης της προηγού-

μενης διοικητικής άδειας για την άσκηση των σχετικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων, κατόπιν του αιτήματος του ΥΠΕΚΑ.

Με βάση τα ανωτέρω, το υπό εξέταση αίτημα εξαιρέσεως αφορά, εν τέλει, στις ακόλουθες διοικητικές άδειες:

1. Άδεια διύλισης.
2. Άδεια διάθεσης βιοκαυσίμων.
3. Άδεια εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων.
4. Άδεια λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων απευθείας από τα διυλιστήρια για τις κοινοπραξίες ή τους συνεταιρισμούς.
5. Άδεια μεταφοράς με αγωγό πετρελαιοειδών προϊόντων.
6. Άδεια εμφιάλωσης υγραερίων.
7. Άδεια πωλητή πετρελαίου θέρμανσης.
8. Άδεια μεμονωμένης λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων με προμήθεια απευθείας από τα διυλιστήρια.
9. Άδεια διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου.
10. Άδεια απευθείας προμήθειας πετρελαιοειδών προϊόντων από εισαγωγή μόνο για τις περιπτώσεις λιανικής εμπορίας μεμονωμένων πρατηρίων, κοινοπραξιών και συνεταιρισμών.

11. Άδειες λειτουργίας για τις τρεις (3) νέες ΕΠΑ, ήτοι για την ΕΠΑ Στερεάς Ελλάδας, την ΕΠΑ Κεντρικής Μακεδονίας και τέλος την ΕΠΑ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

12. Άδεια άσκησης ειδικότητας του γομωτή-πυροδότη. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού έλαβε υπόψη της τα ως άνω έγγραφα του ΥΠΕΚΑ, το αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών, το ισχύον νομικό πλαίσιο, καθώς και την υπ' αριθμ. 6975/14.9.2012 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παρούσα γνωμοδότηση περιορίζεται στην εξέταση του ως άνω αιτήματος εξαιρέσεως, με γνώμονα τις αρχές και τους κανόνες που διέπουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό, όπως εξάλλου προβλέπεται και στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3919/2011, καθώς και στην αξιολόγηση του δικαιολογημένου, εύλογου και αναλογικού χαρακτήρα των προς διατήρηση απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας. Επομένως, δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες συμπεριφορές, οι οποίες κρίνονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 και 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής και ΣΛΕΕ), ενώ δεν δεσμεύουν την Επιτροπή Ανταγωνισμού σε εκκρεμείς ή μέλλουσες διαδικασίες, υποθέσεις ή/και γνωμοδοτήσεις. Εξάλλου, αφορά σε ζητήματα ουσίας, και όχι σε ζητήματα διαδικασίας και τύπου θέσπισης των υπό εξέταση εξαιρέσεων.

2. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε, η παρούσα γνωμοδότηση αφορά - κατόπιν του αιτήματος του ΥΠΕΚΑ - μόνο στο καθεστώς διατήρησης της προηγούμενης διοικητικής άδειας για τις σχετικές επαγγελματικές δραστηριότητες, και όχι τυχόν άλλες προϋποθέσεις ή/και απαιτήσεις για την πρόσβαση και άσκηση των επαγγελματικών αυτών δραστηριοτήτων, οι οποίες και ενδέχεται να εισαγάγουν ρυθμιστικά εμπόδια στη λειτουργία του ανταγωνισμού.

3. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιφυλάσσεται, στο πλαίσιο της εξέτασης των συνθηκών που επικρατούν στον κλάδο των πετρελαιοειδών, και με βάση τις γενικές διατάξεις του ν. 3959/2011 περί των γνωμοδοτικών της αρμοδιοτήτων, να τοποθετηθεί στο αμέσως επόμενο διάστημα, για επιμέρους ρυθμίσεις - περιορισμούς (προϋποθέσεις,

απαιτήσεις και λοιπές διατυπώσεις) που μπορούν να εισαγάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ανταγωνισμού.

4. Με το ν. 3919/2011, προωθείται η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και η κατάρρηση των αδικαιολόγητων περιορισμών στην άσκηση των επαγγελματιών. Το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 3919/2011 καταργεί την απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος μετά την πάροδο 4 μηνών από τη δημοσίευση του νόμου, ήτοι στις 2 Ιουλίου 2011. Συγκεκριμένα, ο νόμος προβλέπει ότι κάθε επάγγελμα θα ασκείται πλέον ελεύθερα μετά την πάροδο τριμήνου από την αναγγελία της έναρξης άσκησης του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Παράλληλα, δίνεται στην αρμόδια αρχή το δικαίωμα να λειτουργήσει κατασταλτικά και εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις. Στην παρ. 2 του άρθρου 3 προβλέπεται η θέσπιση εξαιρέσεως με Προεδρικό Διάταγμα εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του ν. 3919/2011, για τη διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας αν αυτό επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.

II. ΤΥΠΟΙ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Το ΥΠΕΚΑ ελέγχει τις άδειες που σχετίζονται με την παραγωγή, εμπορία και διάθεση πετρελαιοειδών προϊόντων, φυσικού αερίου, καθώς και την άδεια της ειδικότητας του γομωτή-πυροδότη, κυρίως για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος, της ενεργειακής πολιτικής της χώρας, της εθνικής άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας.

6. Στις ακόλουθες παραγράφους καταγράφεται το νομικό πλαίσιο των εν λόγω αδειών ανά επάγγελμα/επαγγελματική δραστηριότητα και κατηγορία άδειας.

II.1 ΑΔΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

7. Το υπό εξέταση αίτημα εξαιρέσεως αφορά, μεταξύ άλλων, στην παραγωγή, εμπορία και διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων, τα οποία σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 3 του ν. 3054/2002, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το αρ. 1 του ν. 3423/2005, προσδιορίζονται ως ακολούθως:

«[...] τα πάσης φύσεως προϊόντα της διύλισης του αργού πετρελαίου, στα οποία περιλαμβάνονται και τα ημικατεργασμένα προϊόντα, όπως αυτά κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Κατηγορία I (Ελαφρά κλάσματα): Βενζίνες Αυτοκινήτων, Καύσιμα Αεροπλάνων (βενζίνη αεροπλάνων, καύσιμο αεριοθούμενων τύπου βενζίνης)

Κατηγορία II (Μεσαία κλάσματα): Πετρέλαιο Εσωτερικής Καύσης Ντίζελ (gas-oil, diesel-oil), που χρησιμοποιείται ως καύσιμο κινητήρων (πετρέλαιο κίνησης), Πετρέλαιο Εσωτερικής Καύσης Ντίζελ (gas-oil, diesel-oil), που χρησιμοποιείται ως καύσιμο θέρμανσης (πετρέλαιο θέρμανσης) και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται ως καύσιμο κινητήρων, Πετρέλαιο Εσωτερικής Καύσης Ντίζελ (gas-oil, diesel-oil), που χρησιμοποιείται για άλλες χρήσεις εκτός από καύσιμο κινητήρων ή θέρμανσης, Φωτιστικό Πετρέλαιο, Καύσιμο Αεριοθούμενων τύπου κηροζίνης.

Κατηγορία III (Βαρέα κλάσματα): Πετρέλαιο Εξωτερικής Καύσης Μαζούτ (fuel-oil-oil), Απασφαλτωμένο Μαζούτ (vacuum gas-oil).

Κατηγορία IV: Ασφαλτος

Κατηγορία V (Υγραέρια-LPG): Βουτάνιο, Προπάνιο και μίγμα των δύο.

Κατηγορία VI: Νάφθα, πετρελαϊκό κωκ.

Για την εφαρμογή του νόμου αυτού θεωρούνται επίσης πετρελαιοειδή προϊόντα και τα υγρά και αέρια Βιοκαύσιμα και τα άλλα Ανανεώσιμα Καύσιμα που υποκαθιστούν προϊόντα διύλισης του αργού πετρελαίου στις αντίστοιχες κατηγορίες και χρήσεις που αναφέρονται ανωτέρω είτε αυτούσια είτε σε μίγμα με προϊόντα διύλισης του αργού πετρελαίου».

8. Περαιτέρω, στο ν. 3054/2002 (άρθρο 3), διακρίνονται και ορίζονται οι ακόλουθες επιμέρους δραστηριότητες στον τομέα πετρελαιοειδών προϊόντων:

α) Η διύλιση, η οποία ορίζεται ως η «κατεργασία αργού πετρελαίου ή ημικατεργασμένων προϊόντων που πραγματοποιείται σε ειδικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή πετρελαιοειδών προϊόντων».

β) Η εμπορία, η οποία ορίζεται ως η αποθήκευση και διακίνηση, με σκοπό το κέρδος, αργού πετρελαίου ή Πετρελαιοειδών Προϊόντων, τα οποία προέρχονται από Διυλιστήριο ή εγκατάσταση κατόχου Άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων ή σημείο Εισαγωγής και προορίζονται για σημείο Εξαγωγής ή άλλο Διυλιστήριο, άλλη εγκατάσταση Εμπορίας ή εγκατάσταση Λιανικής Εμπορίας ή εγκατάσταση Τελικού Καταναλωτή με ίδιους αποθηκευτικούς χώρους¹.

γ) Η λιανική εμπορία ορίζεται ως η διάθεση με σκοπό το κέρδος προϊόντων αποκλειστικά σε τελικούς καταναλωτές.

δ) Η εμφιάλωση, η οποία ορίζεται ως η τοποθέτηση υγραερίων εντός ειδικών φιαλών.

ε) Η παραγωγή βιοκαυσίμων, η οποία ορίζεται ως η κατεργασία κατάλληλων πρώτων υλών που πραγματοποιείται σε ειδικές εγκαταστάσεις εντός της Ελληνικής Επικράτειας, για την παραγωγή αυτούσιων Βιοκαυσίμων ή Άλλων Ανανεώσιμων Καυσίμων. Ως βιοκαύσιμα νοούνται τα υγρά ή αέρια καύσιμα κίνησης (for transport), τα οποία παράγονται από βιομάζα². Με το ν.3423/2005 (άρθρο 1 παρ. 20), η δραστηριότητα της διάθεσης βιοκαυσίμων, ορίζεται ως «παραγωγή ή εισαγωγή ή η εμπορία εντός της ελληνικής επικράτειας, αυτούσιων βιοκαυσίμων ή άλλων ανανεώσιμων καυσίμων».

9. Με το ν. 3054/2002 επιχειρήθηκε η ρύθμιση θεμάτων πετρελαϊκής πολιτικής της χώρας και η αναδιοργάνωση του μέχρι τότε ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (ν. 1571/1985 ΦΕΚ Α΄ 192), ενώ ως βασικοί άξονες του σχετικού σχεδίου νόμου θεωρήθηκαν: α) η ενίσχυση του ανταγωνισμού, καλύτερες υπηρεσίες και χαμηλότερες τιμές για τον πολίτη, β) η ορθολογικοποίηση του τρόπου τήρησης των αποθεμάτων ασφαλείας και γ) η συγκρότηση μηχανισμού ελέγχου της διακίνησης καυσίμων για την αντιμετώπιση

¹ Βλ. άρ. 1 παρ. 9 του ν. 3423/2005 ο οποίος τροποποιώντας τον 3054/2002 ορίζει, ότι «Εμπορία: Η αποθήκευση και διακίνηση, με σκοπό το κέρδος, αργού πετρελαίου ή Πετρελαιοειδών Προϊόντων, τα οποία προέρχονται από Διυλιστήριο ή εγκατάσταση κατόχου Άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων ή σημείο Εισαγωγής και προορίζονται για σημείο Εξαγωγής ή άλλο Διυλιστήριο, άλλη εγκατάσταση Εμπορίας ή εγκατάσταση Λιανικής Εμπορίας ή εγκατάσταση Τελικού Καταναλωτή με ίδιους αποθηκευτικούς χώρους»

² Βλ. παρ. 15 όπου ορίζεται ότι Βιομάζα: το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα προϊόντων, αποβλήτων και υπολειμμάτων (residues) βιολογικής προέλευσης από τη γεωργία (συμπεριλαμβανομένων των φυτικών και των ζωικών ουσιών), τη δασοκομία και τους συναφείς κλάδους βιομηχανικών δραστηριοτήτων (related industries), συμπεριλαμβανομένης της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των βιομηχανικών και των αστικών αποβλήτων και απορριμμάτων (industrial and municipal waste).

φαινομένων λαθρεμπορίου και νοθείας³. Τα μέτρα που υιοθετήθηκαν για το σκοπό αυτό περιλαμβάνουν την αναμόρφωση του συστήματος αδειοδότησης για την άσκηση δραστηριότητας στον τομέα των πετρελαιοειδών προϊόντων⁴, τη διασφάλιση της δυνατότητας συγχώνευσης επιχειρήσεων και την παροχή κινήτρων για συγχωνεύσεις εταιρειών εμπορίας, καθώς και την παροχή κινήτρων για τη δημιουργία νέων αποθηκευτικών χώρων για πετρελαιοειδή προϊόντα, την ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς, τη διαμόρφωση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για την αντιμετώπιση κρίσεων στην αγορά και τη διασφάλιση της διαφάνειας σχετικά ιδίως με τον τρόπο διαχείρισης των αποθηκευτικών χώρων υπό το πρίσμα του δικαιώματος πρόσβασης τρίτων⁵.

10. Περαιτέρω, η πάταξη των φαινομένων λαθρεμπορίας και νοθείας αποτέλεσε το κύριο μέλημα του σχεδίου, οι δε προβλεπόμενες σ' αυτό αυστηρές ποινικές και διοικητικές κυρώσεις υπηρετούν τον εν λόγω σκοπό⁶, δηλαδή αποβλέπουν στη θεραπεία του δημόσιου σκοπού της προστασίας του καταναλωτή πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων (άρθρο 14 παρ. 1 περίπτωση γ΄ του ν. 3054/2002)⁷. Τυχόν ποινική καταδίκη αδειούχου κατά το χρόνο ισχύος της άδειας ενδέχεται να οδηγή, ανάλογα με τη φύση του αδικήματος σε προσωρινή ή οριστική αφαίρεση όλων των αδειών αυτού και σε σφράγιση του καταστήματός του με τους όρους και προϋποθέσεις των παρ. 6 και 8 του άρθρου 17 του ν. 3054/2002.

11. Ο ν. 3054/2002 τροποποιήθηκε με το ν. 3335/2005 «Ελεγχος της διακίνησης και αποθήκευσης πετρελαιοειδών προϊόντων», με τον οποίο, μεταξύ άλλων, τροποποιήθηκαν οι προϋποθέσεις άσκησης δραστηριότητας στη χονδρική εμπορία καυσίμων με στόχο τη διευκόλυνση της εισόδου νέων επιχειρήσεων. Με το νόμο αυτό χορηγήθηκε στους κατόχους άδειας λιανικής εμπορίας

³ Ειδικότερα η θέσπιση του ν. 3054/2002 κατέστη νομική και πραγματική αναγκαιότητα μετά την απόφαση του ΔΕΚ της 25/10/2001 Επιτροπή κατά Ελλάδας C-398/98, Συλλ. Νομολ. I-7915, με την οποία εκρίθη, ότι: «...σύμφωνα με τον προηγούμενο π. 1571/1985, την υποχρέωση τήρησης αποθεμάτων ασφαλείας είχαν οι εταιρίες εμπορίας πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με αυτό, η πρόσβαση τρίτων στους αποθηκευτικούς χώρους ήταν δυνατή μόνο υπό την προϋπόθεση ύπαρξης αποκλειστικής σύμβασης προμήθειας με τον κάτοχο αυτών (εταιρίες διύλισης, εταιρίες εμπορίας). Το σύστημα αυτό νόθευε τον ανταγωνισμό μεταξύ εγχώριας παραγωγής πετρελαιοειδών προϊόντων και απευθείας εισαγωγών και θεωρήθηκε από το ΔΕΕ ως μέτρο ισοδύναμο αποτελέσματος περιορισμού των εισαγωγών». Στις διατάξεις του ν. 3054/2002, αφενός μεν αποτυπώνεται η οργάνωση της αγοράς με βάση τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, επιφυλάσσοντας στο Κράτος ρόλο κατ'εξοχήν εποπτείας και διασφάλισης του γενικού συμφέροντος (ιδίως για θέματα εθνικής άμυνας και ασφάλειας), αφετέρου δε δίδεται έμφαση στην αρχή της μη διάκρισης που επιβάλλεται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο.

⁴ Ειδικότερα, καθιερώθηκε ένα νέο σύστημα αδειοδότησης και απαγορεύθηκε, από της ισχύος του, η χωρίς άδεια σύμφωνα με το νόμο αυτό διακίνηση πετρελαιοειδών προϊόντων (βλ. άρθρο 15 παρ. 8).

⁵ Βλ. Αιτιολογική Έκθεση του νόμου ο.π. Και τούτο, διότι οι επιμέρους τομείς που αφορούν στους χώρους αποθήκευσης και τους αγωγούς προσομοιάζουν σε φυσικά μονοπώλια ή/και φέρουν χαρακτηριστικά ουσιάδους υποδομής (essential facility). Ως εκ τούτου, δικαιολογείται η θέσπιση ενός αυστηρότερου πλαισίου που να ρυθμίζει θέματα τιμολόγησης και πρόσβαση τρίτων.

⁶ Βλ. Εισηγητική Έκθεση του νόμου, Κωδ. Νομ. Βήμ. 2002, σελ. 2025.

⁷ Πρβλ. και ΣΤΕ 3525/2001.

ας δυνατότητα προμήθειας πετρελαιοειδών απευθείας από τα διυλιστήρια ή από εισαγωγή. Τροποποιήσεις του ν. 3054/2002 περιλαμβάνονται επίσης στο ν. 3423/2005 για τα βιοκαύσιμα, ο οποίος εκδόθηκε στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης των κανόνων της Οδηγίας 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 123/42) για την εισαγωγή βιοκαυσίμων στο ενεργειακό μίγμα των κρατών μελών

12. Όσον αφορά στις άδειες, σύμφωνα με τα κριτήρια που θεσπίζονται κατά το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο (παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3054/2002), οι άδειες του τομέα πετρελαιοειδών προϊόντων εκδίδονται κατά διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης, με συνεκτίμηση κριτηρίων που ανάγονται στην προστασία του γενικού συμφέροντος, όπως είναι ιδίως η προστασία της εθνικής ασφάλειας, η διασφάλιση της τροφοδοσίας, η ασφαλής λειτουργία της δραστηριότητας που αδειοδοτείται, η προστασία του περιβάλλοντος, η παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, η υλοποίηση του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού, η διασφάλιση της αποδοτικής λειτουργίας της αγοράς χάριν της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών⁸. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη καταπολέμησης των αυξημένων προβλημάτων λαθρεμπορίας, νοθείας και φοροδιαφυγής, ο νόμος προβλέπει ότι κατά την χορήγηση των αδειών συνεκτιμώνται και κριτήρια που αφορούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αιτούντος, όπως είναι οι τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητές του, καθώς και το ποινικό μητρώο ή τυχόν εκκρεμής ποινική δίωξη (άρθρο 14 του ν. 3054/2002)⁹. Εφόσον διαπιστώνεται τέτοια καταδίκη μπορεί να μη χορηγήσει την αιτηθείσα άδεια. Η ανωτέρω προϋπόθεση υπαγορεύεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή για την πάταξη των φαινομένων λαθρεμπορίας και νοθείας και την προστασία του καταναλωτή, που συνιστούν σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση κύριο μέλημα του ν. 3054/2002. Κατά ρητή δε πρόβλεψη του ν. 3054/2002 (παρ. 6 του άρθρου 4) δεν απαγορεύεται η χορήγηση στο ίδιο πρόσωπο περισσότερων από μίας αδειών για άσκηση διαφορετικών δραστηριοτήτων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται από τον νόμο και τον Κανονισμό Αδειών. Ειδικότερα, η λήψη περισσότερων αδειών από το ίδιο πρόσωπο, η οποία εξυπηρετεί την συγχώνευση και καθετοποίηση, επιτρέπεται υπό τον όρο τήρησης υποχρεώσεων λογιστικού διαχωρισμού κατά το άρθρο 11 του ν. 3054/2002, για λόγους διασφάλισης του ανταγωνισμού και αποφυγής σταυροειδών επιδοτήσεων

13. Η διαδικασία, και ειδικότερα οι όροι και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση των εν λόγω αδειών στον τομέα των πετρελαιοειδών, ρυθμίζονται λεπτομερώς με τον Κανονισμό Αδειών, ο οποίος θεσπίζεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 14 του ν. 3054/2002, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης που εκδίδεται μετά από γνώμη της ΡΑΕ. Ο εν λόγω Κανονισμός εγκρίθηκε με την υπουργική απόφαση Δ2/1657017-9- 2005 (ΦΕΚ Β' 1306), ενώ τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις Δ2/Α/Φ.8/11287/29-5-2006 (ΦΕΚ Β' 771) και Δ2/Α/Φ.8/257501 28-12-2007 (ΦΕΚ Β' 2512), ειδικότερα όσον αφορά θέματα αδειών πώλησης πετρελαίου θέρμανσης.

14. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3054/2002, η άσκηση των δραστηριοτήτων Διύλισης, Διάθεσης Βιοκαυσίμων, Εμπορίας, Λιανικής Εμπορίας, Μεταφοράς με Αγωγή πετρελαιοειδών προϊόντων και Εμφιάλωσης υγραερίων επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει χορηγηθεί η αντίστοιχη άδεια. Στην παρ. 2 και στην παρ. 3 ορίζεται ότι, με εξαίρεση τις άδειες λιανικής εμπορίας και εμφιάλωσης υγραερίων, οι

⁸ Βλ. ενδεικτικά Θ. Π. Φορτσάκης (με συμμετοχή Αικ. Ηλιάδου) (2009), Δίκαιο της Ενέργειας, εκδ. Σάκκουλας, σελ. 256 επ.

⁹ Βλ. ΝΣΚ 309/2006, ιδίως το σημείο ΙΙΙ.

οποίες χορηγούνταν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και νυν Περιφερειών, οι άδειες διύλισης, διάθεσης βιοκαυσίμων, εμπορίας και μεταφοράς με αγωγή αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων χορηγούνται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και νυν Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

15. Κάθε αδειοδοτούσα αρχή τηρεί μητρώο αδειών, οι λεπτομέρειες του οποίου περιγράφονται στην παρ. 9 του αρ. 4 του ν. 3054/2002. Ο αριθμός των αδειών που ισχύουν ανά κατηγορία άδειας τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους παρουσιάζεται στο Παράρτημα Ι, ενώ στο Παράρτημα ΙΙ παρουσιάζεται η εικόνα της αγοράς με βάση τα στοιχεία του Συνδέσμου Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών Ελλάδος (εφεξής και ΣΕΠΠΕ).

Κανονιστικές παρεμβάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού στον κλάδο των πετρελαιοειδών

16. Παρά την αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου με το ν. 3054/2002, τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν σε σχέση με τον ανταγωνισμό στην αγορά πετρελαιοειδών προϊόντων, ιδίως σε σχέση με θέματα διαμόρφωσης των τιμών, οδήγησαν τον Υπουργό Ανάπτυξης να ζητήσει τον Αύγουστο 2006 από την Επιτροπή Ανταγωνισμού να εξετάσει τον κλάδο εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 703/1977 και, εάν συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις, να λάβει τα μέτρα που απαιτούνται για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού, χάριν της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και των καταναλωτών.

17. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διεξήγαγε κατόπιν δημόσια διαβούλευση και εξέδωσε βάσει των σχετικών αποτελεσμάτων την Απόφαση 334/V/2007, με την οποία πρότεινε μέτρα για την επίλυση των προβλημάτων που παρατηρήθηκαν. Τα μέτρα που προτάθηκαν από την Επιτροπή αφορούσαν, ιδίως, στη γνωστοποίηση του τρόπου τιμολόγησης και στην ολοκλήρωση του ρυθμιστικού πλαισίου με τη θέσπιση της δευτερογενούς νομοθεσίας. Η παρέμβαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού οδήγησε στην υιοθέτηση του δεύτερου μέρους του Κανονισμού Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας το 2007, με το οποίο ρυθμίζονται τα ουσιώδη θέματα της πρόσβασης τρίτων σε αποθηκευτικούς χώρους.

18. Στη συνέχεια, κατά την από 13-3-2008 συνεδρίασή της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφάσισε να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 5 του ν. 703/1977, με σκοπό να αξιολογήσει, σε συνέχεια των μέτρων και προτάσεων που εισηγήθηκε με την υπ' αριθμ. 334/V/2007 απόφασή της, κατά πόσον έχουν αποκατασταθεί οι συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον κλάδο αγοράς και εμπορίας πετρελαιοειδών ή είναι αναγκαίο να τροποποιηθούν τα εν λόγω μέτρα στις τρεις επιμέρους αγορές πετρελαιοειδών, δηλαδή τη διύλιση, τη χονδρική εμπορία και τη λιανική διάθεση. Ακολούθησε διαδικασία διαβούλευσης (28-8-2008), τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύθηκαν στις 13-10-2008. Αφού μελέτησε τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις των αρμόδιων ή/και εμπλεκόμενων φορέων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξέδωσε την υπ' αριθμ. 418/V/2008 απόφασή της (12-11-2008) σχετικά με την κανονιστική παρέμβαση στον κλάδο των πετρελαιοειδών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 703/77. Οι βασικές προτάσεις της εν λόγω κανονιστικής παρέμβασης συνοψίζονται ως εξής:

α) Δημιουργία ανεξάρτητου κεντρικού φορέα τήρησης των αποθεμάτων ασφαλείας στο πρότυπο πολλών ευρωπαϊκών κρατών.

β) Θέσπιση υποχρεώσεων των εταιρειών διύλισης να

γνωστοποιούν στοιχεία κόστους σχετικά με την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας και τις προσαυξήσεις που χρεώνουν στις εταιρείες εμπορίας και τους μεγάλους καταναλωτές, καθώς και να μην παρεμποδίζουν την απευθείας πρόσβαση σε ανεξάρτητα πρατήρια.

γ) Θέσπιση υποχρεώσεων των εταιρειών εμπορίας για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης σχετικά με τις εκπτώσεις που χορηγούν στις επιχειρήσεις τις οποίες προμηθεύουν.

δ) Πρόταση δημιουργίας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διύλισης και Εμπορίας Πετρελαιοειδών και ενίσχυση των εποπτικών αρμοδιοτήτων της ΡΑΕ.

ε) Πρόταση μέτρων για την ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών και την άρση των στρεβλώσεων και περιορισμών που παρατηρούνται στις επιμέρους αγορές του τομέα πετρελαιοειδών προϊόντων.

Άδεια διύλισης

19. Σύμφωνα με το αρ. 5 του ν. 3054/2002, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 ν.3335/2005, (ΦΕΚ Α΄ 95/20.4.2005): «1. Άδεια Διύλισης χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας ή άλλης αντίστοιχης μορφής, εφόσον το νομικό πρόσωπο εδρεύει σε κράτος -μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 2. Ο κάτοχος Άδειας Διύλισης μπορεί να διαθέτει πετρελαιοειδή προϊόντα στην εγχώρια αγορά μόνο σε κατόχους Άδειας Εμπορίας, σε Μεγάλους Τελικούς Καταναλωτές, στις Ένοπλες Δυνάμεις, σε Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή Κοινοπραξίες της παρ. 10 του άρθρου 7 και σε κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α΄ και β΄ της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3054/2002. Ο κάτοχος Άδειας Διύλισης δεν μπορεί να διαθέτει πετρελαιοειδή προϊόντα στους κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας ή στους Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή στις Κοινοπραξίες του προηγούμενου εδαφίου, οι οποίοι ή τα μέλη των οποίων είτε προμηθεύονται αποκλειστικά, με σχετική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από έναν κάτοχο Άδειας Εμπορίας είτε φέρουν το Σήμα κατόχου Άδειας Εμπορίας. Ο κάτοχος Άδειας Λιανικής Εμπορίας, ο οποίος προμηθεύεται πετρελαιοειδή προϊόντα απευθείας από κάτοχο Άδειας Διύλισης, είτε μεμονωμένα είτε ως μέλος Προμηθευτικού Συνεταιρισμού ή Κοινοπραξίας της παρ. 10 του άρθρου 7, οφείλει να υποβάλει σε αυτόν υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ Α΄ 75) ότι δεν έχει συνάψει σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας από κάτοχο Άδειας Εμπορίας ούτε φέρει το Σήμα του κατόχου αυτού. Ο κάτοχος Άδειας Διύλισης υποχρεούται να κοινοποιεί την πιο πάνω δήλωση στη «Διεύθυνση», μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία της, κατά τα ανωτέρω, υποβολής της. Αν δεν υποβληθεί δήλωση ή υποβληθεί δήλωση με ψευδές περιεχόμενο, πέραν των άλλων προβλεπόμενων κυρώσεων, ανακαλείται η Άδεια Λιανικής Εμπορίας.» 3. Το αργό πετρέλαιο και τα πετρελαιοειδή προϊόντα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα ημικατεργασμένα και τα υποπροϊόντα, μπορεί να διακινούνται ή να αποτελούν αντικείμενο εμπορίας μεταξύ κατόχων Άδειας Διύλισης. 4. Ο κάτοχος Άδειας Διύλισης πρέπει να διαθέτει κατάλληλους αποθηκευτικούς χώρους Πετρελαίου και Προϊόντων».

Άδεια διάθεσης βιοκαυσίμων

20. Σύμφωνα με το άρθρο 5α του ν. 3054/2002: «1. Για την άσκηση της δραστηριότητας της Διάθεσης Βιοκαυσίμων απαιτείται Άδεια Διάθεσης Βιοκαυσίμων. Η άδεια αυτή χορηγείται σε ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που εδρεύουν σε Κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «καθώς και σε Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις κατά το ν. 4015/2011 (ΦΕΚ Α΄ 210)»¹⁰. Απαραί-

¹⁰ Η μέσα σε “ “ του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1

τητη προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας αυτής είναι η κατοχή άδειας λειτουργίας Μονάδας Παραγωγής Βιοκαυσίμων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις του ν. 3325/2005 (ΦΕΚ Α΄ 68) ή η ύπαρξη ενεργών συμβάσεων αγοράς αυτούσιων Βιοκαυσίμων ή Άλλων Ανανεώσιμων Καυσίμων από μονάδες παραγωγής τους, εντός ή εκτός της Ελληνικής Επικράτειας. 2. Ο κάτοχος Άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων μπορεί να παράγει ή να εισάγει αυτούσια Βιοκαύσιμα και Άλλα Ανανεώσιμα Καύσιμα και να διαθέτει αυτά εντός της Ελληνικής Επικράτειας, σε κατόχους Άδειας Διύλισης, Άδειας Εμπορίας κατηγορίας Α και σε Τελικούς Καταναλωτές. Τα υγρά Βιοκαύσιμα που προορίζονται για ανάμιξη με προϊόντα διύλισης του αργού πετρελαίου διατίθενται μόνο σε κατόχους Άδειας Διύλισης ή Άδειας Εμπορίας κατηγορίας Α.3. Ο κάτοχος Άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων υποχρεούται να διαθέτει κατάλληλους αποθηκευτικούς χώρους με όγκο τουλάχιστον 100 κυβικά μέτρα για την αποθήκευση αυτούσιων Βιοκαυσίμων και Άλλων Ανανεώσιμων Καυσίμων.

Άδειες εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων

21. Σύμφωνα με τον ν. 3054/2002, οι άδειες εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες.

● Άδεια εμπορίας πετρελαιοειδών «Α»

Εμπορία Βενζινών, Πετρελαίου Κίνησης, Πετρελαίου Θέρμανσης, Μαζούτ

1. Απευθείας σε τελικούς καταναλωτές:

- τεχνικές / κατασκευαστικές εταιρίες
- εμπορικούς και βιομηχανικούς πελάτες (βιομηχανίες - βιοτεχνίες - ξενοδοχεία - θερμοκήπια - κρατικούς φορείς - κλπ)

● πελάτες θέρμανσης

2. Σε κατόχους άδειας λιανικής πώλησης:

- Πρατήρια λειτουργούντα σε χώρους ελεγχόμενους από Εταιρίες Εμπορίας ή από Πρατηριούχους
- Ανεξάρτητα πρατήρια - χωρίς σήμα Εταιρίας Εμπορίας

● Πωλητές Πετρελαίου Θέρμανσης

● Αδεία εμπορίας αφορολογήτων ναυτιλιακών καυσίμων «B1»

Εμπορία ναυτιλιακών προϊόντων (πετρελαίου και μαζούτ):

Απευθείας ή μέσω traders σε ποντοπόρα πλοία και σε πλοία ακτοπλοίας.

Για τις παραδόσεις χρησιμοποιούνται ιδιόκτητα ή συμβεβλημένα στέπια ή βυτιοφόρα αυτοκίνητα. Οι παραδόσεις γίνονται με παραστατικά της εταιρίας.

● Άδεια εμπορίας αφορολογήτων αεροπορικών καυσίμων «B2»

Εμπορία jet fuels (κηροζίνη) σε ελληνικές και ξένες αεροπορικές εταιρίες.

Για τις παραδόσεις χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις και ειδικά αυτοκίνητα (με ειδικά φίλτρα) ανεφοδιασμού αεροσκαφών, στα διάφορα αεροδρόμια.

● Άδεια εμπορίας υγραερίων «Γ»

Εμπορία Υγραερίου Χύμα

Απευθείας σε:

● βιομηχανικούς και εμπορικούς πελάτες (βιομηχανίες, βιοτεχνίες, θερμοκήπια, αγροτικά ξηραντήρια)

● νοσοκομεία, ξενοδοχεία, κατοικίες για θέρμανση, μαγείρεμα, παραγωγή ζεστού νερού

● πρατήρια auto gas για την κίνηση οχημάτων

αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 34 παρ.2 Ν.4062/2012, ΦΕΚ Α 70/30.3.2012. Το άρθρο 5α προστέθηκε με το άρθρο 3 Ν.3423/2005, ΦΕΚ Α 304/13.12.2005

Εμπορία Εμφιαλωμένου Υγραερίου σε:
διανομείς Εμφιαλωμένου Υγραερίου
καταστήματα λιανικής πώλησης.

● Άδεια εμπορίας ασφάλτου «Δ»

Εμπορία και Διανομή Ασφάλτου.

α. Χονδρική εμπορία

22. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3054/2002, «1. Άδεια Εμπορίας αργού Πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας ή άλλης αντίστοιχης μορφής, εφόσον το πρόσωπο εδρεύει σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2. Ο κάτοχος Άδειας Εμπορίας μπορεί να διαθέτει Πετρελαιοειδή Προϊόντα απευθείας σε κατόχους Άδειας Εμπορίας ή Λιανικής Εμπορίας ή σε Μεγάλους Τελικούς Καταναλωτές ή σε Τελικούς Καταναλωτές που διαθέτουν ίδιους αποθηκευτικούς χώρους χωρίς διακρίσεις, με απρόσκοπτο τρόπο, εξασφαλίζοντας την ποιότητα των προϊόντων, την ασφάλεια των εγκαταστάσεων, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφάνεια των τιμολογήσεων. 3. Η Άδεια Εμπορίας ισχύει για όλη την επικράτεια. 4. Για τις κατωτέρω κατηγορίες προϊόντων χορηγείται χωριστή άδεια κατά κατηγορία ως εξής: Α. Άδεια εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων. Στην άδεια αυτή δεν περιλαμβάνεται η εμπορία ναυτιλιακών και αεροπορικών καυσίμων, υγραερίων και ασφάλτου. Β1. Άδεια Εμπορίας αφορολόγητων ναυτιλιακών καυσίμων. Β2. Άδεια Εμπορίας αφορολόγητων αεροπορικών καυσίμων. Γ. Άδεια Εμπορίας υγραερίων. Δ. Άδεια Εμπορίας ασφάλτου».

23. Στις επόμενες παραγράφους του άρ. 6 του ν. 3054/2002 αναλύονται οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας εμπορίας ως προς α. το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο¹¹, β. τη διαθεσιμότητα των αποθηκευτικών χώρων, γ. τη διαθεσιμότητα των μεταφορικών μέσων.

β. Λιανική εμπορία

24. Σύμφωνα με το άρ. 7 του ν. 3054/2002: 1. Άδεια Λιανικής Εμπορίας χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες με οποιαδήποτε εταιρική μορφή. Ειδικά για τα πρατήρια υγρών καυσίμων και υγραερίων ως Άδεια Λιανικής Εμπορίας νοείται η άδεια λειτουργίας που εκδίδεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες μεταφορών και επικοινωνιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις κείμενες περί αυτών διατάξεις 2. Οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα από κατόχους Άδειας Εμπορίας. Οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α' και β' της παραγράφου 3 μπορούν να προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα και από κατόχους Άδειας Διύλισης, αποκλειστικά για τα πρατήριά τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5, εφόσον δεν προμηθεύονται, με βάση αποκλειστική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο Άδειας Εμπορίας ή δεν φέρουν το Σήμα του κατόχου αυτού. Οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας του προηγούμενου εδαφίου υποχρεούνται να προβαίνουν στον εκτελωνισμό των πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο εκάστοτε κύριος των προϊόντων φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την ποιότητα και ποσότητα των προϊόντων που διακινεί και διαθέτει στους Τελικούς Καταναλωτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17. Η μεταφορά των πετρελαιοειδών προϊόντων που προμηθεύονται οι

¹¹ Ελάχιστο κεφάλαιο. Το νομικό πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να χορηγηθεί η Άδεια Εμπορίας πρέπει να έχει τουλάχιστον εταιρικό κεφάλαιο:

Για την άδεια κατηγορίας Α 2.000.000 ΕΥΡΩ

Για την άδεια κατηγορίας Β1 1800.000 ΕΥΡΩ

Για την άδεια κατηγορίας Β2 2800.000 ΕΥΡΩ

Για την άδεια κατηγορίας Γ 800.000 ΕΥΡΩ

Για την άδεια κατηγορίας Δ 800.000 ΕΥΡΩ.

κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας, κατά τα ανωτέρω, πραγματοποιείται, αποκλειστικά, από τις εγκαταστάσεις των κατόχων Άδειας Διύλισης ή Εμπορίας, προς τους κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α', β' και γ' της επόμενης παραγράφου 3, με βυτιοφόρα δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης που ανήκουν στους κατόχους Άδειας Εμπορίας. 3. Η Λιανική Εμπορία περιλαμβάνει τις κατωτέρω κατηγορίες για τις οποίες χορηγείται χωριστή άδεια: α. Άδεια Λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων. β. Άδεια Λειτουργίας πρατηρίου πώλησης υγραερίων αποκλειστικά για κίνηση οχημάτων μέσω αντλιών. γ. Άδεια Πωλητή πετρελαίου θέρμανσης, που προορίζεται για καταναλωτές οι οποίοι διαθέτουν ίδιους αποθηκευτικούς χώρους¹². Οι κάτοχοι άδειας πωλητή πετρελαίου θέρμανσης επιτρέπεται να διαθέτουν και φωτιστικό πετρέλαιο. Το φωτιστικό πετρέλαιο μπορεί να διατίθεται και συσκευασμένο σε δοχεία στους τελικούς καταναλωτές μέσω και άλλων καταστημάτων λιανικής πώλησης. δ. Άδεια Διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου, το οποίο μπορεί να διατίθεται και μέσω άλλων καταστημάτων λιανικής πώλησης.

Άδεια λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων απευθείας από τα διυλιστήρια για τις κοινοπραξίες ή τους συνεταιρισμούς

25. Σύμφωνα με το ν. 3335/2005 Κεφάλαιο Β' άρθρο 5 (ΦΕΚ Α' 95) το οποίο αντικατέστησε την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3054/2002, ορίζεται ότι «2. Ο κάτοχος Άδειας Διύλισης μπορεί να διαθέτει πετρελαιοειδή προϊόντα στην εγχώρια αγορά μόνο σε κατόχους Άδειας Εμπορίας, σε Μεγάλους Τελικούς Καταναλωτές, στις Ένοπλες Δυνάμεις, σε Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή Κοινοπραξίες της παρ. 10 του άρθρου 7 και σε κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3054/2002¹³. Ο κάτοχος Άδειας

¹² Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 7, «Ο κάτοχος άδειας λιανικής εμπορίας πωλητή πετρελαίου θέρμανσης υποχρεούται σε ομαλή και συνεχή τροφοδοσία της κατανάλωσης ανάλογα με την άδειά του. Επίσης φέρει την ευθύνη, κατά τις διατάξεις του άρθρου 17 του νόμου αυτού, για τη διακίνηση των προϊόντων που εμπορεύεται και προς τούτο εξασφαλίζει την ασφαλή χρήση των απαραίτητων αποθηκευτικών χώρων, εξοπλισμού και μεταφορικών μέσων, οι οποίοι χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για τις ανάγκες άσκησης της Λιανικής Εμπορίας από τον Πωλητή πετρελαίου θέρμανσης. Όσοι κάτοχοι Άδειας Πωλητή πετρελαίου θέρμανσης δεν διαθέτουν αποθηκευτικούς χώρους δύνανται να προμηθεύονται τα προϊόντα αυτά από άλλους κατόχους άδειας που διαθέτουν τέτοιους χώρους και οι οποίοι ευθύνονται μαζί με τον μη διαθέτοντα αποθηκευτικούς χώρους, για την ποιότητα, τη διακίνηση και παράδοση στους τελικούς καταναλωτές».

¹³ «Οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας μπορούν να ιδρύουν, κατά τις κείμενες διατάξεις, Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή Κοινοπραξίες, οι οποίοι θα έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τα οποία παρέχει ο παρών νόμος στους κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας. Στους Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή στις Κοινοπραξίες χορηγείται άδεια από τον Υπουργό Ανάπτυξης για την προμήθεια πετρελαιοειδών προϊόντων απευθείας από τα διυλιστήρια της χώρας ή από Εισαγωγή, εφόσον τα Προϊόντα αυτά προορίζονται αποκλειστικά για την τροφοδοσία των μελών τους και εφόσον κανένα από τα μέλη τους δεν προμηθεύεται, με βάση αποκλειστική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο Άδειας Εμπορίας ή δεν φέρει το Σήμα του κατόχου αυτού. Οι Προμηθευτικοί αυτοί Συνεταιρισμοί ή οι Κοινοπραξίες δεν επιτρέπεται να διαθέτουν ή να χρησιμοποιούν ίδιους αποθηκευτικούς χώρους πέραν αυτών που προβλέπονται από τις Άδειες Λειτουργίας των πρατηρίων που είναι μέλη του Συνεταιρισμού ή της Κοινοπραξίας. Οι Συνεταιρισμοί αυτοί ή οι Κοινοπραξίες δεν μπορούν να διαθέτουν βυτιοφόρα οχήματα πέραν αυτών που

Διύλισης δεν μπορεί να διαθέτει πετρελαιοειδή προϊόντα στους κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας ή στους Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή στις Κοινοπραξίες του προηγούμενου εδαφίου, οι οποίοι ή τα μέλη των οποίων είτε προμηθεύονται αποκλειστικά, με σχετική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από έναν κάτοχο Άδειας Εμπορίας είτε φέρουν το Σήμα κατόχου Άδειας Εμπορίας. Ο κάτοχος Άδειας Λιανικής Εμπορίας, ο οποίος προμηθεύεται πετρελαιοειδή προϊόντα απευθείας από κάτοχο Άδειας Διύλισης, είτε μεμονωμένα είτε ως μέλος Προμηθευτικού Συνεταιρισμού ή Κοινοπραξίας της παρ. 10 του άρθρου 7, οφείλει να υποβάλει σε αυτόν υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75/Α') ότι δεν έχει συνάψει σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας από κάτοχο Άδειας Εμπορίας ούτε φέρει το Σήμα του κατόχου αυτού. Ο κάτοχος Άδειας Διύλισης υποχρεούται να κοινοποιεί την πιο πάνω δήλωση στη «Διεύθυνση», μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία της, κατά τα ανωτέρω, υποβολής της. Αν δεν υποβληθεί δήλωση ή υποβληθεί δήλωση με ψευδές περιεχόμενο, πέραν των άλλων προβλεπόμενων κυρώσεων, ανακαλείται η Άδεια Λιανικής Εμπορίας».

Άδεια μεταφοράς με αγωγή πετρελαιοειδών προϊόντων

26. Σύμφωνα με το αρ. 8 του ν.3054/2002: «1. Μεταφορά αργού Πετρελαίου ή Προϊόντων με αγωγή, εκτός των αγωγών που αποτελούν λειτουργικό μέρος εγκαταστάσεων Διύλισης ή εγκαταστάσεων Εμπορίας, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι διασυνδέσεις εγκαταστάσεων Διύλισης με εγκαταστάσεις Εμπορίας, επιτρέπεται μόνο σε νομικά πρόσωπα που τους έχει χορηγηθεί Άδεια Μεταφοράς με Αγωγή. 2. Για την κατασκευή και λειτουργία αγωγών μεταφοράς αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών Προϊόντων απαιτούνται Άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας, οι οποίες χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2516/1997 (ΦΕΚ Α' 159). 3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι προδιαγραφές ασφαλούς κατασκευής και λειτουργίας των αγωγών μεταφοράς αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών Προϊόντων και λειτουργίας των αγωγών μεταφοράς αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών Προϊόντων. Μέχρι τη θέση σε ισχύ των παραπάνω υπουργικών αποφάσεων εφαρμόζονται οι ισχύουσες προδιαγραφές και κανονισμοί».

Άδεια μεμονωμένης λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων με προμήθεια απευθείας από τα διυλιστήρια.

27. Το αρ. 7 του ν. 3335/2007 αντικατέστησε την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 3054/2002, κατά τρόπο που να δίνει και στα ανεξάρτητα πρατήρια άδεια μεμονωμένης λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων με προμήθεια απευθείας από τα διυλιστήρια. Συγκεκριμένα: «2. Οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα από κατόχου Άδειας Εμπορίας. Οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α' και β' της παραγράφου 3 μπορούν να προμηθεύονται πετρελαιοειδή προϊόντα και από κατόχους Άδειας Διύλισης, αποκλειστικά για τα πρατήριά τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5, εφόσον δεν προμηθεύονται, με βάση αποκλειστική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο Άδειας Εμπορίας ή δεν φέρουν το Σήμα του κατόχου αυτού.

Οι κάτοχοι άδειας Λιανικής Εμπορίας του προηγούμενου εδαφίου υποχρεούνται να προβαίνουν στον εκτελωνισμό των πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο εκάστοτε κύριος των προϊόντων φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την διαθέτουν τα πρατήρια που είναι μέλη του Συνεταιρισμού ή της Κοινοπραξίας».

ποιότητα και ποσότητα των προϊόντων που διακινεί και διαθέτει στους Τελικούς Καταναλωτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17.

Η μεταφορά των πετρελαιοειδών προϊόντων που προμηθεύονται οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας, κατά τα ανωτέρω, πραγματοποιείται, αποκλειστικά, από τις εγκαταστάσεις των κατόχων Άδειας Διύλισης ή Εμπορίας, προς τους κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας των κατηγοριών με τα στοιχεία α', β' και γ' της επόμενης παραγράφου 3, με βυτιοφόρα δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης που ανήκουν στους κατόχους Άδειας Εμπορίας».

Άδεια εμφιάλωσης υγραερίων

28. Σύμφωνα με το αρ. 9 του ν. 3054/2002: «1. Η εμφιάλωση υγραερίων επιτρέπεται μόνον σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Εμφιάλωσης. 2. Οι κάτοχοι Άδειας Εμφιάλωσης Υγραερίων επιτρέπεται να διενεργούν εμφιαλώσεις μόνο για τους κατόχους Άδειας Εμπορίας υγραερίων και να γεμίζουν επαναπληρούμενες φιάλες αποκλειστικά και μόνο ιδιοκτησίας των κατόχων Άδειας Εμπορίας υγραερίων με τους οποίους συμβάλλονται. Για το σκοπό της εμφιάλωσης οι κάτοχοι Άδειας Εμπορίας υγραερίων εφοδιάζουν με υγραέριο και φιάλες ιδιοκτησίας τους κατόχους Άδειας Εμφιάλωσης Υγραερίων με τους οποίους συμβάλλονται και έχουν αποκλειστικά το δικαίωμα και την ευθύνη της ασφαλούς διακίνησης προς τους τελικούς πωλητές. Οι κάτοχοι Άδειας Εμφιάλωσης Υγραερίων απαγορεύεται να εμφιαλώνουν ή να διαθέτουν υγραέριο χύμα (μη συσκευασμένο) ή σε φιάλες για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό τρίτων, οι οποίοι δεν έχουν Άδεια Εμπορίας υγραερίων. 3. Οι κάτοχοι Άδειας Πρατηρίου Υγραερίου Κίνησης δεν επιτρέπεται να εμφιαλώνουν υγραέριο σε φιάλες οικιακής ή εμπορικής χρήσης.»

Άδεια απευθείας προμήθειας πετρελαιοειδών προϊόντων από εισαγωγή μόνο για τις περιπτώσεις λιανικής εμπορίας μεμονωμένων πρατηρίων, κοινοπραξιών και συνεταιρισμών

29. Σύμφωνα με το αρ. 7 παρ. 10 του ν. 3054/2002: «Οι κάτοχοι Άδειας Λιανικής Εμπορίας μπορούν να ιδρύουν, κατά τις κείμενες διατάξεις, Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή Κοινοπραξίες, οι οποίοι θα έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τα οποία παρέχει ο παρών νόμος στους κατόχους Άδειας Λιανικής Εμπορίας. Στους Προμηθευτικούς Συνεταιρισμούς ή στις Κοινοπραξίες χορηγείται άδεια από τον Υπουργό Ανάπτυξης για την προμήθεια πετρελαιοειδών προϊόντων απευθείας από τα Διυλιστήρια της χώρας ή από Εισαγωγή, εφόσον τα Προϊόντα αυτά προορίζονται αποκλειστικά για την τροφοδοσία των μελών τους και εφόσον κανένα από τα μέλη τους δεν προμηθεύεται, με βάση αποκλειστική σύμβαση, πετρελαιοειδή προϊόντα από κάτοχο Άδειας Εμπορίας ή δεν φέρει το Σήμα του κατόχου αυτού. Οι Προμηθευτικοί αυτοί Συνεταιρισμοί ή οι Κοινοπραξίες δεν επιτρέπεται να διαθέτουν ή να χρησιμοποιούν ίδιους αποθηκευτικούς χώρους πέραν αυτών που προβλέπονται από τις Άδειες Λειτουργίας των πρατηρίων που είναι μέλη του Συνεταιρισμού ή της Κοινοπραξίας. Οι Συνεταιρισμοί αυτοί ή οι Κοινοπραξίες δεν μπορούν να διαθέτουν βυτιοφόρα οχήματα πέραν αυτών που διαθέτουν τα πρατήρια που είναι μέλη του Συνεταιρισμού ή της Κοινοπραξίας».

Διάρκεια και Ανανέωση Αδειών

30. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού των Αδειών Πετρελαιοειδών¹⁴ η διάρκεια των ως άνω αδειών είναι:

¹⁴ Α Δ2///2005 (ΥΑ Δ2/16570 ΦΕΚ Β 1306 2005): Χορήγηση άδειας άσκησης δραστηριότητας πετρελαιοειδών προϊόντων-Εξαιρέσεις (373389).

1. Άδεια Διύλισης: σαράντα (40) έτη.
2. Άδεια Εμπορίας: δέκα (10) έτη.
3. Άδεια Πωλητή Πετρελαίου Θέρμανσης: τέσσερα (4) έτη.
4. Άδεια Διανομής Εμφιαλωμένου Υγραερίου: τέσσερα (4) έτη.
5. Άδεια Προμήθειας Πετρελαιοειδών Απευθείας από τα Διυλιστήρια ή από εισαγωγή: τέσσερα (4) έτη.
6. Άδεια Μεταφοράς Με Αγωγό: σαράντα (40) έτη.
7. Άδεια Εμφιάλωσης Υγραερίων: οκτώ (8) έτη.

31. Στο άρθρο 13 του ως άνω Κανονισμού ορίζονται και οι διατάξεις για την ανανέωση:

«Ανανέωση άδειας χορηγείται από την Αδειοδοτούσα Αρχή κατόπιν υποβολής αιτήσεως από τον κάτοχο της άδειας. Η αίτηση για ανανέωση υποβάλλεται τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την λήξη ισχύος της Άδειας, συνοδευόμενη από τα ακόλουθα έντυπα και στοιχεία:

(α) Άδεια Διύλισης: έγγραφα και στοιχεία των παρ. 1, 2, 3, 8 και 9 του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού.

(β) Άδεια Εμπορίας: έγγραφα και στοιχεία των παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 9 του Παραρτήματος 3 του Κανονισμού.

(γ) Άδεια Πωλητή Πετρελαίου Θέρμανσης: έγγραφα και στοιχεία του Παραρτήματος 4, εξαιρουμένου του στοιχείου της παρ. 7 του Κανονισμού.

(δ) Άδεια Διανομής Εμφιαλωμένου Υγραερίου: έγγραφα και στοιχεία του Παραρτήματος 5, εξαιρουμένου του στοιχείου της παρ. 6 του Κανονισμού.

(ε) Άδεια για την απευθείας Προμήθεια Πετρελαιοειδών από τα Διυλιστήρια ή από Εισαγωγή: έγγραφα και στοιχεία του Παραρτήματος 6, εξαιρουμένου του στοιχείου της παρ. 7 του Κανονισμού.

(στ) Άδειο Μεταφοράς με Αγωγό: έγγραφα και στοιχεία των παρ. 1, 2, 7 και 8 του Παραρτήματος 7 του Κανονισμού.

(ζ) Άδεια Εμφιάλωσης Υγραερίων: έγγραφα και στοιχεία του Παραρτήματος 8, εξαιρουμένου του στοιχείου της παρ. 6» του Κανονισμού.

II.2 ΑΔΕΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (ΕΠΑ)

Ορισμός

32. Διανομή φυσικού αερίου είναι η διοχέτευση φυσικού αερίου μέσω αγωγών, εκτός των αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg με σκοπό την τροφοδότηση πελατών, μη συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας (άρθρο 2 του ν. 3428/2005). Ένα δίκτυο διανομής φυσικού αερίου περιλαμβάνει τους αγωγούς, τις εγκαταστάσεις αποσυμπίεσης και μετρήσεων, τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις ελέγχου και συντήρησης που προορίζονται για διανομή ή που απαιτούνται για τη διοχέτευση του φυσικού αερίου από σύστημα μεταφοράς προς τις εγκαταστάσεις καταναλωτών. Το φυσικό αέριο εισάγεται στην Ελλάδα μέσω αγωγών υψηλής πίεσης, από τους οποίους μεταφέρεται στις εισόδους των πόλεων. Από εκεί διανέμεται μέσα από δίκτυα μέσης και χαμηλής πίεσης σε βιομηχανικούς, εμπορικούς και οικιακούς καταναλωτές. Δίκτυα μέσης πίεσης έχουν αναπτυχθεί και συνεχίζονται να αναπτύσσονται στην Αττική, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλο, Οινόφυτα, Θήβα, την ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας, Λαμία, Πλατύ Ημαθίας, Κατερίνη, Κιλκίς, Σέρρες, Δράμα, Ξάνθη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή. Δίκτυα χαμηλής πίεσης έχουν αναπτυχθεί και συνεχίζουν να αναπτύσσονται στην Αττική, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλο, Οινόφυτα, Κιλκίς, Ξάνθη, Κομοτηνή¹⁵.

Οι εταιρείες διανομής αερίου

33. Το φυσικό αέριο διανέμεται στην Ελληνική Επικράτεια από την Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (εφεξής και ΔΕΠΑ),

¹⁵ Βλ. Φορτσάκη, Δίκαιο Ενέργειας, 2009.

σύμφωνα με τους ν. 2364/1995, ν. 3428/2005 και ν. 4001/2011, ο οποίος ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο την Κοινοτική Οδηγία 2009/73/ΕΚ (τρίτο στάδιο απελευθέρωσης).

34. Το 1995, η ΔΕΠΑ ίδρυσε τρεις θυγατρικές εταιρείες, τις Εταιρείες Διανομής Αερίου (εφεξής «ΕΔΑ») στις περιοχές της Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας αντίστοιχα. Η ΔΕΠΑ κατέχει το σύνολο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Οι ΕΔΑ μπορεί να προκηρύξουν δημόσιους διεθνείς διαγωνισμούς, χωρίς χρονικό προσδιορισμό, με αντικείμενο την ανάδειξη ιδιωτών επενδυτών, οι οποίοι θα συνάψουν σύμβαση μαζί τους για την εκμετάλλευση δικτύου διανομής φυσικού αερίου και θα συμμετάσχουν στη σύσταση Εταιρειών Παροχής Αερίου (εφεξής και ΕΠΑ) με αποκηρυσσόμενο ποσοστό συμμετοχής σε κάθε περίπτωση μέχρι 49% επί του μετοχικού κεφαλαίου. Στο διαγωνισμό μπορούν να συμμετέχουν επιχειρήσεις ή ομάδες επιχειρήσεων συμβατικά συνδεδεμένες, με πείρα στην ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση συστημάτων διανομής φυσικού αερίου. Οι ΕΠΑ που συστήνονται έχουν τη μορφή ανωνύμων εταιρειών και αποκλειστικό σκοπό τον προγραμματισμό, τη μελέτη, τον σχεδιασμό, την κατασκευή και εκμετάλλευση συστήματος διανομής φυσικού αερίου. Τα γεωγραφικά όρια της δραστηριότητάς τους πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς στο καταστατικό τους σχέδιο στο οποίο περιέχει η Προκήρυξη. Τα γεωγραφικά αυτά όρια μπορούν να επεκταθούν μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Ανάπτυξης και σχετική τροποποίηση του καταστατικού τους. Η άδεια διανομής χορηγείται απευθείας στις ΕΠΑ. Στις ΕΠΑ επίσης μπορεί να εισφερθεί από τη ΔΕΠΑ, εντός των γεωγραφικών ορίων δραστηριότητάς τους, κάθε εμπράγματο δικαίωμα επί του συστήματος διανομής φυσικού αερίου.

35. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και ήδη Ενέργειας Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται για κάθε διαγωνισμό: α) η διαδικασία πρόσκλησης των υποψηφίων επενδυτών και ο τρόπος γνωστοποίησης, β) οι ελάχιστες προϋποθέσεις και οι όροι για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, γ) η διαδικασία, ο τρόπος διενέργειας του διαγωνισμού σε μία ή περισσότερες φάσεις, τα κριτήρια επιλογής του ιδιώτη επενδυτή και τα όργανα αξιολόγησης και κατακύρωσης του διαγωνισμού, δ) οι υποχρεωτικοί ελάχιστοι όροι της σύμβασης και του καταστατικού που θα καταρτισθεί, οι οποίοι θα αναφέρονται ιδίως στις προϋποθέσεις συμμετοχής του ιδιώτη επενδυτή στη διαχείριση της εταιρείας, στη διάρκεια της εταιρείας, στον τρόπο εξόδου ή αποχώρησης του ιδιώτη επενδυτή και στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατά τη λήξη της εταιρείας ή την κατά οποιονδήποτε τρόπο αποχώρησή του, καθώς και στην υποχρέωση ανάπτυξης των δικτύων διανομής σε ορισμένο χρονικό διάστημα και ε) κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τα ως άνω θέματα.

36. Οι ΕΔΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας διεξήγαγαν κατά τα έτη 2000-2001 τρεις διεθνείς διαγωνισμούς για την εξεύρεση ιδιωτών επενδυτών, προκειμένου να συστήσουν από κοινού τις αντίστοιχες ΕΠΑ, με αντικείμενο την ανάπτυξη, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του συστήματος διανομής φυσικού αερίου που εντάσσεται στις περιοχές τους, για τα επόμενα τριάντα έτη (monopoly concession). Μετά την ολοκλήρωση των διαγωνισμών, που ανέδειξαν ως πλειοδότες επενδυτές τις εταιρείες Attiki Denmark ApS, στην οποία συμμετέχει η Shell Gas Power BV για την περιοχή της Αττικής και την εταιρεία ITALGAS για τις περιοχές της Θεσσαλονίκης και της Θεσσαλίας, συστάθηκαν οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας με συμμετοχή των αντίστοιχων ΕΔΑ κατά 51 % και των

Attiki Denmark ApS και IT ALGAS κατά 49% αντίστοιχα, οι οποίες και ασκούν τον έλεγχο των τριών εταιρειών. Την 1η Ιανουαρίου 2007 δημιουργήθηκε η ΕΔΑ ΑΕ από τη συγχώνευση των τριών ΕΔΑ (Αττικής, Θεσσαλίας, Θεσσαλονίκης), το σύνολο των μετοχών της οποίας κατέχει η ΔΕΠΑ. Σήμερα προωθείται η ίδρυση τριών νέων ΕΠΑ. Στη Στερεά Ελλάδα, που θα δραστηριοποιηθεί, σε πρώτη φάση, στις πόλεις Χαλκίδα, Λαμία, Λειβαδιά και Θήβα, στην Κεντρική Μακεδονία, που θα δραστηριοποιηθεί, σε πρώτη φάση, στις πόλεις Κατερίνη, Σέρρες και Κιλκίς και σε μεταγενέστερο στάδιο στις πόλεις Βέροια, Νάουσα, Έδεσσα και Γιαννιτσά και στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, που θα δραστηριοποιηθεί σε πρώτη φάση στις πόλεις Κομοτηνή, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα και Δράμα.

37. Άδεια διανομής φυσικού αερίου χορηγήθηκε με το ν. 3428/2005 και στη ΔΕΠΑ, στο νομό Κορινθίας, καθώς και στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος και Εύβοιας, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Σύμφωνα με το νόμο, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, και ήδη Ενέργειας Κλιματικής Αλλαγής μετά από γνώμη της ΠΑΕ, καθορίζονται οι όροι, οι περιορισμοί και οι προϋποθέσεις των αδειών διανομής φυσικού αερίου που χορηγούνται στη ΔΕΠΑ. Οι ΕΠΑ που έχουν συσταθεί ή πρόκειται να συσταθούν έχουν μορφή ανώνυμης εταιρείας, διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο και λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της ιδιωτικής οικονομίας.

38. Σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4001/2011, ορίζονται ως Επιλέγοντες Πελάτες οι ακόλουθοι:

(α) Οι κάτοχοι άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίοι χρησιμοποιούν Φυσικό Αέριο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

(β) Οι μη Οικιακοί Πελάτες που είναι εγκατεστημένοι εκτός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ και των περιοχών για τις οποίες έχει χορηγηθεί παρέκκλιση, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 28 της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ, καθώς και οι μη Οικιακοί Πελάτες που είναι εγκατεστημένοι στις ανωτέρω περιοχές, εφόσον είναι Μεγάλοι Πελάτες ή προμηθεύονται Φυσικό Αέριο με σκοπό τη συμπίεσή του για τελική χρήση από κινητήρες οχημάτων.

(γ) Οι Οικιακοί Πελάτες που δεν βρίσκονται σε γεωγραφική περιοχή που ανήκει στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ και σε περιοχές για τις οποίες έχει χορηγηθεί παρέκκλιση, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 28 της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ.

(δ) Από τη λήξη του χρόνου ισχύος των αδειών που έχουν χορηγηθεί στις ΕΠΑ, οι οποίες ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3428/2005, οι λοιποί πελάτες των ΕΠΑ αυτών.

(ε) Από τη λήξη του χρόνου ισχύος της παρέκκλισης που έχει χορηγηθεί σε περιοχές της χώρας, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 28 της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ, οι λοιποί πελάτες που είναι εγκατεστημένοι στις περιοχές αυτές.

(στ) Οι ΕΠΑ που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3428/2005 για την προμήθεια Ποσοτήτων Φυσικού Αερίου, πέραν της ετήσιας συμβατικής ποσότητας η οποία καθορίζεται για το έτος 2010 από την ισχύουσα, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 3428/2005, σύμβαση, καθεμιάς ΕΠΑ με τη ΔΕΠΑ ΑΕ, και έως τη λήξη κάθε σύμβασης. Από τη λήξη των συμβάσεων αυτών, οι ΕΠΑ που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3428/2005, καθίστανται Επιλέγοντες Πελάτες, για κάθε Ποσότητα Φυσικού Αερίου.

(ζ) Οι ΕΠΑ που συνιστώνται μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, από την ίδρυσή τους κατά τους όρους και περιορισμούς που τυχόν ορίζονται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3428/2005 και την παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 2364/1995¹⁶.

39. Αναλυτική παρουσίαση του συστήματος μεταφοράς και διανομής του φυσικού αερίου παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

Αδειοδότηση

40. Στο άρθρο 179 του ν. 4001/2011, ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 4 του ν. 2364/1995, ορίζεται ότι: «Η άσκηση των ανωτέρω δικαιωμάτων από τις ΕΠΑ επιτρέπεται μόνο μετά από προηγούμενη άδεια διανομής φυσικού αερίου, χρονικής ισχύος από είκοσι πέντε (25) μέχρι τριάντα πέντε (35) έτη, η οποία μπορεί να παρατείνεται ανά πενταετία με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τη χορήγηση της άδειας διανομής λαμβάνεται υπόψη η παρέκκλιση που έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 4 και 5 (σε συνδυασμό με την παράγραφο 8) του άρθρου 28 της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ προς την οποία εναρμονίστηκε η εθνική νομοθεσία με το ν. 3428/2005 (Α' 313)».

41. Επιπλέον, στο τέλος του άρθρου 4 του ν. 2364/1995 προστέθηκε η ακόλουθη παράγραφος: «10. Το αργότερο μέχρι την παρέλευση ενός (1) έτους από την έναρξη λειτουργίας καθενός εκ των αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου υψηλής πίεσης που θα διέρχονται από τις γεωγραφικές περιοχές των Περιφερειών Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου, η Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε. οφείλει να προβεί στις ενέργειες που αναφέρονται στην παράγραφο 6 για τη δημιουργία και λειτουργία με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών δύο (2) νέων Ε.Π.Α. ήτοι της Ε.Π.Α. Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και της Ε.Π.Α. Πελοποννήσου με γεωγραφικά όρια δραστηριότητας τις αντίστοιχες Περιφέρειες.»

42. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3428/2005 (Α' 313), όπως ισχύει, αντικαταστάθηκε ως εξής: «Ειδικότερα για την Ε.Π.Α. Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας και την Ε.Π.Α. Πελοποννήσου (που θα περιλαμβάνει και το νομό Κορινθίας) η ΔΕΠΑ οφείλει να προβεί στις παραπάνω ενέργειες πριν την παρέλευση ενός (1) έτους από την έναρξη λειτουργίας αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου υψηλής πίεσης που θα διέρχονται από τις αντίστοιχες γεωγραφι-

¹⁶ Στον ν. 2364/1995 (ΦΕΚ Α' 252) «Σύσταση του Σώματος Ενεργειακού Ελέγχου και Σχεδιασμού. Εισαγωγή, μεταφορά, εμπορία και διανομή φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις» ορίζεται στο άρθρο 4 παρ. 7 και 8, άρθρο 5 παρ. 2 και άρθρο 7 παρ. 5 ότι: «Εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης της παραγράφου 8 προκειμένου για τις τρεις Ε.Δ.Α. της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και σε κάθε άλλη περίπτωση εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του καταστατικού κάθε Ε.Δ.Α. υποχρεούται να προκηρύξει δημόσιο διεθνή διαγωνισμό». Αντικείμενο του διαγωνισμού είναι η ανάδειξη ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος θα συνάψει σύμβαση για την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων του «πρώτου εδαφίου» της παρ. 4 του παρόντος άρθρου και θα συμμετάσχει στη σύσταση ανώνυμης εταιρείας με προκηρυσσόμενο ποσοστό συμμετοχής σε κάθε περίπτωση μέχρι σαράντα εννέα τοις εκατό (49%) επί του μετοχικού κεφαλαίου και η οποία θα έχει ως αποκλειστικά της σκοπό τον αναφερόμενο στο «πρώτο εδάφιο» της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Στο διαγωνισμό μπορούν να συμμετάσχουν επιχειρήσεις ή συμβατικές συνδεδεμένες ομάδες επιχειρήσεων, με απαραίτητο στοιχείο την πείρα στην ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση συστημάτων διανομής φυσικού αερίου».

κές περιοχές των ΕΠΑ Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου. 13. Η παράγραφος 5 του άρθρου 21 του ν.3428/2005, όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής: 5. Στις Ε.Π.Α. που συνιστώνται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, χορηγείται άδεια διανομής φυσικού αερίου κατά τις διατάξεις του ν. 2364/1995, εφόσον έχει τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 49 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ».

II.3 ΑΔΕΙΕΣ ΓΟΜΩΤΗ - ΠΥΡΟΔΟΤΗ

43. Το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο διέπει την αδειοδότηση του επαγγέλματος του γομωτή-πυροδότη, περιλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια νομοθετήματα:

α) Το ν. 3982/2011 (ΦΕΚ 143/Α/17-6-2011) Απλοποίηση της Αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματιών & μεταποιητικών δραστηριοτήτων.

β) Το ν. 2168/1993 (ΦΕΚ 147/Α/3-9-1993) « Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις».

γ) Την κοινή υπουργική απόφαση 2254/230/1995(ΦΕΚ 73/Β/3-2-1995), όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις Φ.6.9/13370/1560/1995(ΦΕΚ 677/Β/31-7-1995) και κοινή υπουργική απόφαση Φ6.9/25068/1183/1996 (ΦΕΚ 1035/Β/15-11 -1996), καθώς και

δ) Τα άρθρα 108 έως 110 του νέου Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών ΥΑ Δ7/Α/ΟΙΚ. 12050/2223/23-5-2011 (ΦΕΚ 1227/Β/14-6-2011).

Περιγραφή επαγγέλματος

44. Σύμφωνα με το άρθρο 3 της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αριθμ. 2254/230/Φ.6.9/21.12.1994 (ΦΕΚ 73/Β/3.2.1995), γομωτής-πυροδότης είναι το φυσικό πρόσωπο που κατέχει και χρησιμοποιεί εκρηκτικές ύλες για τη γόμωση των διατηρημάτων και την πυροδότηση αυτών. Βάσει του άρθρου 4 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης, το έργο που εκτελείται εντός μεταλλευτικών και λατομικών χώρων απαιτεί άδεια πρώτης (εφεξής και 1ης) κατηγορίας, ενώ αντιθέτως, αυτό που εκτελείται εκτός μεταλλευτικών και λατομικών χώρων απαιτεί άδεια δεύτερης (εφεξής και 2ης) κατηγορίας.

45. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 7, ο αδειούχος γομωτής-πυροδότης έργων 1ης και 2ης κατηγορίας υποχρεούται να καθορίζει τη θέση, τον αριθμό και το μέγεθος των διατηρημάτων για κάθε περίπτωση, να επιλέγει την κατάλληλη εκρηκτική ύλη που θα χρησιμοποιηθεί και να επιλέγει τον τρόπο πυροδότησης. Οι παραπάνω εργασίες γίνονται σε συνεργασία με τον επιβλέποντα το έργο μηχανικό. Επιπροσθέτως, ο γομωτής-πυροδότης υποχρεούται να λαμβάνει μέτρα για την ασφάλεια και την προστασία της ζωής άλλων εργαζομένων στο ίδιο έργο, να χρησιμοποιεί ως βοηθητικό προσωπικό στην εκτέλεση εργασιών γόμωσης-πυροδότησης διατηρημάτων, άτομα υγιά που έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους και να παρέχει σε αυτά τη γνώση του επαγγέλματος, να τηρεί τις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν την μεταφορά, αποθήκευση, φύλαξη των εκρηκτικών υλών και τις ειδικές και γενικές διατάξεις του ν. 2168/1993 και να τηρεί τις διατάξεις του Κανονισμού μεταλλευτικών και λατομικών εργασιών. Οι υπόλοιπες διατάξεις της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης αφορούν τα τυπικά προσόντα και τα δικαιολογητικά για την απόκτηση της άδειας γομωτή-πυροδότη¹⁷.

Τυπικά Προσόντα

46. Τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για την απόκτηση των ειδικών αδειών γομωτή-πυροδότη καθορίζονται

¹⁷ Βλ. σχετικά Μονομελές Πρωτοδικείο Τρικάλων υπ' αριθ. 313/2003, ΔΕΕ 2004/1 σελ. 84.

στο άρθρο 109 της ΥΑ Δ7//2011 (ΥΑ Δ7/Α/οικ.12050/2223, ΦΕΚ Β' 1227/2011) Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Κ.Μ.Λ.Ε.). Ειδικότερα, ορίζεται ότι: «1. Στο άρθρο αυτό, καθορίζονται τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για την απόκτηση των ειδικών αδειών γομωτή-πυροδότη. 2. Όλοι οι υποψήφιοι για την απόκτηση των παραπάνω αδειών, πρέπει να έχουν ηλικία μεταξύ 18-65 ετών. 3. Οι υποψήφιοι για την απόκτηση άδειας γομωτή-πυροδότη πρέπει να διαθέτουν προϋπηρεσία βοηθού στην αντίστοιχη θέση και είδος εργασίας, 400 ημερομισθίων και σε περίπτωση κατοχής ή απόκτησης πιστοποιητικού επαγγελματικής εκπαίδευσης ή πτυχίου κατώτερης τεχνικής εκπαίδευσης, προϋπηρεσία όπως παραπάνω 200 ημερομισθίων, ενώ σε περίπτωση κατοχής ή απόκτησης πτυχίου μέσης τεχνικής σχολής, σχετικής ειδικότητας, προϋπηρεσία 100 ημερομισθίων. Οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις μειώνονται στο ήμισυ προκειμένου για υποψήφιους προς απόκτηση άδειας γομωτή-πυροδότη, οι οποίοι κατέχουν ήδη άδεια, από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 108 παρ. 4. Τα παραπάνω τυπικά προσόντα, αποδεικνύονται με τα ακόλουθα δικαιολογητικά ή στοιχεία: α) Η ηλικία, με τα σχετικά στοιχεία της αστυνομικής ταυτότητας ή με το πιστοποιητικό γέννησης. β) Οι γραμματικές γνώσεις ή η επαγγελματική κατάρτιση, με το αντίστοιχο απολυτήριο ή πτυχίο ή πιστοποιητικό σπουδών ή την τυχόν απαιτούμενη άδεια. γ) Η προϋπηρεσία, με τα πιστοποιητικά προϋπηρεσίας των εργοδοτών, που είναι θεωρημένα για το γνήσιο της υπογραφής και την ακρίβεια του περιεχομένου, από τον επόπτη εργασίας ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει, από την επιτόπια Αστυνομική Αρχή. Στα πιστοποιητικά αυτά, πρέπει να αναφέρονται η ειδικότητα της εργασίας και ο ακριβής χρόνος απασχόλησης, σε κάθε ειδικότητα, με αναγραφή των αντίστοιχων ημερομηνιών. Σε περίπτωση αδυναμίας θεώρησης των ως άνω πιστοποιητικών προϋπηρεσίας, η αποδοχή τους ή μη αποφασίζεται από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 110 παρ. 3». (βλ. αναλυτικότερα Παράρτημα V).

Διαδικασία απόκτησης αδειών γομωτή -πυροδότη

47. Σύμφωνα με το αρ. 110 της ως άνω Υ.Α, «1. Η απόκτηση άδειας για τις εργασίες του άρθρου 108, γίνεται μετά από ειδική εξέταση που διενεργείται από την αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων. Όσοι ενδιαφέρονται σχετικά, πρέπει να υποβάλλουν αίτηση εξέτασης στην αρμόδια Περιφέρεια (άρθρο 186, παράγραφος Γ.β.7. του ν. 3852/2010 - ΦΕΚ 87/Α/2010), που ανήκει το έργο που τους απασχολεί ή, εφόσον δεν εργάζονται, ο τόπος της μόνιμης κατοικίας τους. Για την απόκτηση της άδειας εφαρμόζονται οι διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης οικ. 2254/230/Φ6.9/1995 «Προϋποθέσεις, διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας γομωτή πυροδότη διατηρημάτων με εκρηκτικές ύλες» (ΦΕΚ 73/Β/3.2.1995), όπως ισχύει. Οι διαδικασίες για την έκδοση της άδειας γομωτή - πυροδότη 2ης κατηγορίας εφαρμόζονται και στην περίπτωση της αντίστοιχης άδειας 1ης κατηγορίας, όπως οι κατηγορίες αυτές ορίζονται στην πιο πάνω κοινής υπουργικής απόφασης. Μαζί με την αίτηση, πρέπει να συνηθίζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 109 δικαιολογητικά, 2 φωτογραφίες και παράβολο Δημοσίου Ταμείου. 2. Οι υποψήφιοι που κατέχουν τα προβλεπόμενα από το άρθρο 109 τυπικά προσόντα καλούνται για εξέταση, σε καθορισμένη ημερομηνία, από την αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων. Η σχετική ειδοποίηση γίνεται έγγραφα, το λιγότερο, 20 ημέρες πριν από την ημερομηνία εξέτασης. 3. Σε κάθε Επιθεώρηση Μεταλλείων, με απόφαση του Επιθεωρητή μεταλλείων, συγκροτείται τριμελής

επιτροπή χορήγησης αδειών γομωτών - πυροδοτών, απο-τελούμενη από δύο τουλάχιστον μηχανικούς μεταλλείων. 4. Η επιτροπή συνεδριάζει κάθε τρίμηνο, εφόσον υπάρχουν αιτήσεις για εξέταση ή και συχνότερα, εφόσον έχουν υποβληθεί πάνω από 10 νέες αιτήσεις. Βρίσκεται σε απαρτία με πλήρη σύνθεση και οι αποφάσεις της λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία. 5. Η εξέταση των υποψηφίων γίνεται ανάλογα με την κρίση της επιτροπής και με βάση το είδος της άδειας που ζητάει, στην αίτηση του, ο υποψήφιος. Τα θέματα της εξέτασης, αναφέρονται στο αντικείμενο της εργασίας για την οποία ζητείται η άδεια και στις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού που σχετίζονται με το πιο πάνω αντικείμενο, αλλά και με τα γενικότερα μέτρα ασφάλειας και υγείας. 6. Η επιτροπή, εφόσον ο υποψήφιος αντεπεξέλθει με επιτυχία στις εξετάσεις, εγκρίνει τη χορήγηση της αντίστοιχης άδειας με σχετικό πρακτικό, αντίγραφο του οποίου διαβιβάζεται στην αρμόδια Περιφέρεια. Η χορήγηση της άδειας, εφόσον ο υποψήφιος έχει κριθεί ικανός, γίνεται με ειδικό βιβλιάριο που εκδίδεται από την αρμόδια Περιφέρεια, όπου αναγράφεται με σαφήνεια το είδος της εργασίας, για την οποία χορηγήθηκε η άδεια, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το άρθρο 108 παρ.4 και το άρθρο 5 της κοινής υπουργικής απόφασης οικ. 2254/230/Φ6.9/1995. Η άδεια αυτή, έχει ισχύ για ολόκληρη την επικράτεια. 7. Αν ο υποψήφιος αποτύχει στις εξετάσεις, έχει δικαίωμα επανεξέτασης, εφόσον υποβάλει ξανά νέα αίτηση με τα τυχόν συμπληρωματικά σχετικά δικαιολογητικά και το παράβολο Δημοσίου Ταμείου. Η πρώτη επανεξέταση μπορεί να γίνει μετά ένα δίμηνο, η δεύτερη μετά 2 δίμηνα, η τρίτη μετά 4 δίμηνα η τέταρτη μετά 8 δίμηνα και η πέμπτη μετά 12 δίμηνα, από το δίμηνο της αρχικής εξέτασης και από κει και πέρα μετά ένα δίμηνο από την προηγούμενη επανεξέταση».

48. Συμπληρωματικά της υπουργικής απόφασης Δ7/2011, αναφέρεται ότι η αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος του ΥΠΕΚΑ, ενημέρωσε τη ΓΔΑ, ότι πριν την ψήφιση του ν. 3852/2010, οι άδειες 1ης κατηγορίας (εντός λατομείου) χορηγούνταν από τις δύο Επιθεωρήσεις Βορείου και Νοτίου Ελλάδος, ενώ οι άδειες 2ης κατηγορίας από τις κατά τόπους Νομαρχίες. Μετά την ψήφιση του ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), οι εν λόγω αρμοδιότητες των Νομαρχιών (χορήγηση αδειών 2ης κατηγορίας) μεταφέρθηκαν στις Περιφέρειες. Οι προβλεπόμενες εξετάσεις διεξάγονταν σε όλες τις περιπτώσεις από τις Επιθεωρήσεις.

49. Ο ν. 3982/2011 (ΦΕΚ 143/Α/17-6-2011) «Απλοποίηση της Αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματιών & μεταποιητικών δραστηριοτήτων» στο άρθρο 5 παρ. 4 προβλέπει ότι: «Οι εξετάσεις για την απόκτηση της άδειας από φυσικό πρόσωπο διενεργούνται, με επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, από μία ή περισσότερες τριμελείς εξεταστικές επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται με απόφαση του Περιφερειάρχη, στην έδρα της Περιφέρειας. Κατ' εξαίρεση, για την εξυπηρέτηση των νήσων, επιτρέπεται η σύσταση εξεταστικών επιτροπών και εκτός της έδρας της οικείας Περιφέρειας. Οι εξεταστικές επιτροπές συγκροτούνται από έναν υπάλληλο της αρμόδιας διεύθυνσης της Περιφέρειας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων (ΕΟΠΠ) και έναν εκπρόσωπο της οικείας Ομοσπονδίας. Οι εκπρόσωποι του ΕΟΠΠ και της ομοσπονδίας προτείνονται με τους αναπληρωτές τους από τους φορείς αυτούς, ύστερα από πρόσκληση του οικείου Περιφερειάρχη. Εάν ο φορέας δεν ορίσει τον εκπρόσωπό του εντός τριάντα ημερών από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης, η επιτροπή συγκροτείται χωρίς τη

συμμετοχή εκπροσώπου του εν λόγω φορέα, στη θέση του οποίου ορίζεται υπάλληλος της οικείας Περιφέρειας». Συναφώς, θέματα διενέργειας εξετάσεων προβλέπονται και στο άρθρο 7 του ως άνω νόμου¹⁸.

50. Σημειώνεται ότι, μετά την ψήφιση του ν. 3982/2011, φέρεται να μην έχει αποσαφηνιστεί στη διοικητική πρακτική αν οι εξετάσεις θα διεξάγονται από τις Επιθεωρήσεις ή τις κατά τόπους περιφερειακές διευθύνσεις, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται καθυστερήσεις στη λήψη της σχετικής διοικητικής άδειας λόγω μη δυνατότητας διοργάνωσης των εξετάσεων από τις Περιφέρειες.

51. Τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας της ειδικότητας γομωτή-πυροδοτή περιγράφονται αναλυτικότερα στο Παράρτημα IV.

III. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

52. Όπως προαναφέρθηκε, η παρούσα γνωμοδότηση περιορίζεται στην αξιολόγηση του αιτήματος διατήρησης της προηγούμενης διοικητικής άδειας αναφορικά με τις προαναφερθείσες υπό II.1 - II.3 επαγγελματικές δραστηριότητες και συνεπώς εξαίρεσης από το άρθρο 3 του ν. 3919/2011 (βάσει της παρ. 2 του αρ. 3 του ίδιου νόμου).

III.1 ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ

53. Η διοικητική άδεια αποτελεί ουσιώδες στοιχείο που επηρεάζει τις συνθήκες πρόσβασης και άσκησης μιας οικονομικής δραστηριότητας¹⁹. Οι παρεμβάσεις που μπορεί να ασκηθούν στην οικονομική ελευθερία κλιμακώνονται σε ένα ευρύ φάσμα²⁰, το οποίο αρχίζει από την χορήγηση προηγούμενης άδειας για την άσκηση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων και καταλήγει σε βαθιές μορφές

¹⁸ Άρθρο 7 ν. 3982/2011: «1. Οι προβλεπόμενες για τη χορήγηση της άδειας εξετάσεις μπορεί να διενεργούνται κατ' επιλογή του ενδιαφερομένου και από ικανούς φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, ύστερα από αδειοδότηση αυτών από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων. 2. Για τον τρόπο διενέργειας των εξετάσεων και την εξεταστέα ύλη εφαρμόζονται οι διατάξεις της υπουργικής απόφασης, που εκδίδεται δυνάμει της παρ. 7 του άρθρου 5. 3. Οι ως άνω φορείς εκδίδουν βεβαίωση επιτυχούς εξέτασης του ενδιαφερομένου, η οποία προσδιορίζει, κατά περίπτωση, τις αντίστοιχες ειδικότητες, ομάδες και βαθμίδες, τις οποίες καλύπτει. Ο τύπος και το περιεχόμενο των βεβαιώσεων επιτυχούς εξέτασης καθορίζεται με την υπουργική απόφαση που προβλέπεται να εκδοθεί δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8. 4. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει την ως άνω βεβαίωση εξέτασης στην αρμόδια Υπηρεσία της Περιφέρειας που αναφέρεται στο άρθρο 5 παρ. 1, η οποία εκδίδει την αιτούμενη άδεια μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή των προβλεπόμενων δικαιολογητικών. 5. Στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων συνιστάται και τηρείται Μητρώο Αδειοδοτημένων Φορέων υπό τη μορφή ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων. Σκοπός του μητρώου είναι: α) η ενημέρωση των ενδιαφερομένων και β) η παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων των αδειοδοτημένων φορέων. 6. Οι αποφάσεις αδειοδότησης των ως άνω φορέων αναρτώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α' 112)».

¹⁹ Βλ. Θ. Παπαθεοδώρου, 2011, Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου με περαιτέρω παραπομπές κυρίως από την γαλλική θεωρία και νομολογία.

²⁰ Ο Ι. Αναστόπουλος, «Αρχή της ισότητας και οικονομικός παρεμβατισμός», σε Σύμμεικτα Φώτη Βεγλερή II, 1998, σελ. 322, διακρίνει τέσσερις μορφές που μπορεί να λάβει η κρατική παρέμβαση. Μπορεί να συνιστάται στην θέση περιορισμών στην άσκηση των οικονομικών ελευθεριών (περιοριστική), να αποβλέπει στην διαρρύθμιση και τον προσδιορισμό του συγκεκριμένου περιεχομένου των ατομικών δικαιωμάτων οικονομικού περιεχομένου (ρυθμιστική), να είναι κατευθυντήρια, είτε τέλος να αφορά την ανάπτυξη της δραστηριότητας δημοσίων παρεμβατικών και επιχειρηματικών φορέων (παροχική).

παρεμβατισμού, όπως το κρατικό μονοπώλιο²¹, ανάλογα με τους σκοπούς του νομοθέτη και την οικονομική πολιτική που επιλέγει να ακολουθήσει.

54. Ήδη από τους τίτλους των άρθρων 2 και 3, αλλά και του ίδιου του ν. 3919/2011 συνάγεται ότι σκοπός τους δεν είναι να καταργηθεί κάθε περιορισμός και κάθε καθεστώς άδειας, παρά μόνον οι αδικαιολόγητοι περιορισμοί και απαιτήσεις προηγούμενης διοικητικής άδειας. Όπως προκύπτει από την παρ. 4 του άρθρου 2 και την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011, η σχετική αξιολόγηση τυχόν αιτημάτων εξαίρεσης βασίζεται στα ακόλουθα δύο (2) κριτήρια, ένα θετικό και ένα αρνητικό, και συγκεκριμένα: (α) οι περιορισμοί να επιβάλλονται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος²², και (β) να μην αντίκεινται στην αρχή της αναλογικότητας. Περαιτέρω, βάσει της παρ. 4 του άρθρου 2, απαγορεύονται τυχόν διακρίσεις λόγω ιθαγένειας του επαγγελματία ή έδρας της επιχείρησης, απαίτηση που ήδη ισχύει κατά την κείμενη νομοθεσία, τουλάχιστον όσον αφορά στους πολίτες και στις επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

55. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατοχυρώνεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 49 ΣΕΚ) και αποτελεί ειδικότερη έκφραση της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής του πολίτη στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 57 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 50 ΣΕΚ), λογίζονται ως παροχή υπηρεσιών εκείνες, οι οποίες παρέχονται κανονικά έναντι αμοιβής, εφόσον δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων της Συνθήκης. Το ίδιο άρθρο διευκρινίζει ότι οι διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών καλύπτουν όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, ιδίως τις βιομηχανικές, τις εμπορικές, τις βιοτεχνικές και τις δραστηριότητες των ελευθέρων επαγγελματιών. Τέλος, λαμβάνεται υπόψη ότι οι εθνικές ρυθμίσεις που περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία, εν ευρεία εννοία, ελέγχονται βάσει του συνόλου των διατάξεων της ΣΛΕΕ, που αφορούν στο δικαίωμα στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (άρθρο 56 ΣΛΕΕ - πρώην 49 ΣΕΚ), στο δικαίωμα ελεύθερης εγκατάστασης (άρθρο 49 ΣΛΕΕ - πρώην 43 ΣΕΚ) και στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (άρθρο 45 ΣΛΕΕ - πρώην 39 ΣΕΚ), δηλαδή στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, υπηρεσιών και των κεφαλαίων.

III.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3919/2011

Δημόσιο συμφέρον

56. Στην κοινοτική οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου του 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά αναγνωρίζονται ως «επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος», μεταξύ άλλων, η δημόσια υγεία, η προστασία των αποδεκτών των υπηρεσιών, των καταναλωτών και των εργαζομένων, η προστασία του περιβάλλοντος καθώς και η δημόσια ασφάλεια.

57. Εν προκειμένω, τους ανωτέρω στόχους υπηρετεί ο έλεγχος αδειοδότησης των επαγγελματιών δραστηριοτήτων στον κλάδο των πετρελαιοειδών προϊόντων, των εταιρειών παροχής φυσικού αερίου, καθώς και του επαγγέλματος του γομωτή-πυροδότη. Ως λόγοι υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι δύναται να εξυπηρετηθούν από τη διατήρηση του καθεστώτος προηγού-

²¹ Βλ. Γ. Δεληγιάννη, Οικονομική ελευθερία και κρατική παρέμβαση, ΝοΒ 1992, σελ. 1187.

²² Βλ. πρόσφατη απόφαση ΣτΕ 2766/2011.

μενης διοικητικής άδειας, νοούνται και η προστασία της ενεργειακής πολιτικής της χώρας, της εθνικής άμυνας, κυριαρχίας και ασφάλειας.

58. Ειδικότερα, όπως προαναφέρθηκε (βλ. ενότητα II.1 ανωτέρω), τα ίδια τα κριτήρια που θεσπίζονται στο νόμο (παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3054/2002) αναφορικά με την αδειοδότηση επαγγελματιών δραστηριοτήτων στον κλάδο των πετρελαιοειδών ανάγονται, κατά ρητή μάλιστα διατύπωση, σε επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι ιδίως η προστασία της εθνικής ασφάλειας, η διασφάλιση της τροφοδοσίας, η ασφαλής λειτουργία της δραστηριότητας που αδειοδοτείται, η προστασία του περιβάλλοντος, η παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, η υλοποίηση του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού, η διασφάλιση της αποδοτικής λειτουργίας της αγοράς χάριν της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών. Επιπλέον, στο ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την καταπολέμηση των αυξημένων προβλημάτων λαθρεμπορίας, νοθείας και φοροδιαφυγής κατά τα προεκτεθέντα. Συνεκτιμώνται, σχετικώς, και κριτήρια που αφορούν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αιτούντος, όπως είναι οι τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητές του, καθώς και το ποινικό μητρώο ή τυχόν εκκρεμής ποινική δίωξη (άρθρο 14 του ν. 3054/2002)²³.

59. Συναφώς, το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο για την αδειοδότηση των Εταιρειών Παροχής Φυσικού Αερίου αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην εξυπηρέτηση επικρατικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, όπως στην προστασία της ενεργειακής πολιτικής της χώρας, στην προστασία του περιβάλλοντος στη διασφάλιση της τροφοδοσίας, στην ασφαλή λειτουργία της δραστηριότητας που αδειοδοτείται, στην υλοποίηση του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, καθώς και στη διασφάλιση της αποδοτικής λειτουργίας της αγοράς εν γένει, χάριν της προστασίας των συμφερόντων των αποδεκτών των υπηρεσιών (καταναλωτών).

60. Τέλος, όσον αφορά στην άδεια γομωτή - πυροδότη, το καθεστώς της προηγούμενης διοικητικής άδειας εξυπηρετεί προφανώς επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που ανάγονται τόσο στην ιδιαιτερότητα του αντικείμενου της συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας, η οποία εμφανίζει κινδύνους για βασικά έννομα αγαθά (ζωή, σωματική ακεραιότητα), όσο και γενικότερα στην εξυπηρέτηση της δημόσιας ασφάλειας.

Αρχή της αναλογικότητας

61. Η αρχή της αναλογικότητας είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη (βλ. άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος και ΕΣΔΑ) και αποτελεί ταυτόχρονα και πρωτογενή κανόνα του κοινοτικού δικαίου (άρθρο 5 ΣΛΕΕ). Σύμφωνα με την ανωτέρω αρχή ο επιβληθείς περιορισμός θα πρέπει να μην επιφέρει μεγαλύτερη δέσμευση του δικαιώματος, από όση επιβάλλεται για την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα περιγραφής της εν λόγω αρχής, συνιστά η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (εφεξής και ΣτΕ) υπ' αριθμ. 1249/2010, η οποία παραπέμποντας σε προγενέστερη νομολογία²⁴ διαλαμβάνει, ότι «οι νομίμως επιβαλλόμενοι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα τρία κριτήρια, να είναι: α) κατάλληλοι, ήτοι πρόσφοροι για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, β) αναγκαίοι, ήτοι να συνιστούν μέτρο το οποίο, σε σχέση με άλλα μέτρα που μπορεί να ληφθούν, επάγεται τον ελάχιστο

²³ Βλ. ΝΣΚ 309/2006, ιδίως το σημείο III.

²⁴ Βλ. ΣτΕ 202/1974, 1700/1995, 1129/2003.

δυνατό περιορισμό για τον ιδιώτη ή το κοινό, και γ) εν στενή έννοια αναλογικοί, να τελούν δηλαδή σε εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν». Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, «... κατά το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως τούτο ισχύει μετά την αντικατάσταση του κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος 1975 με το από 6/17 Απριλίου 2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την προστασία του κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκηση τους. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει, ότι αποδέκτης της επιταγής για σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας είναι ο κοινός νομοθέτης, που θεσπίζει περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων σύμφωνα με συνταγματική επιφύλαξη υπέρ του νόμου, την οποία και υλοποιεί, όχι δε και ο δικαστής, ο οποίος, απλώς οφείλει να ελέγχει αν η αρχή αυτή έχει τηρηθεί και, σε αρνητική περίπτωση, να αρνείται την εφαρμογή του νόμου ως αντισυνταγματικού. Η εν λόγω δε αρχή, η οποία κατατείνει στην εκλογίκευση των επαχθών παρεμβάσεων της κρατικής εξουσίας στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα του ανθρώπου και πολίτη, παραβιάζεται όταν η συγκεκριμένη κρατική παρέμβαση δεν είναι α) πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με αυτήν, β) αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, με την έννοια ότι το αυτό αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιτευχθεί με ένα ανώδυνο ή ηπιότερο μέσο, και γ) αναλογική εν στενή έννοια, δηλαδή να τελεί σε εσωτερική αλληλουχία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην είναι ποιοτικά και ποσοτικά κατώτερη από τη βλάβη που προκαλείται»²⁵.

62. Επομένως, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ελέγχεται α) η καταλληλότητα του περιορισμού να επιφέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, β) ο αναγκαίος χαρακτήρας του (εάν είναι ο λιγότερο επαχθής για τον θιγόμενο αποδέκτη του μέτρου), και γ) η συνάφεια και εύλογη σχέση μεταξύ του μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού (δεν πρέπει να συνεπάγεται περισσότερα μειονεκτήματα για τα δικαιώματα του πολίτη, παρά πλεονεκτήματα για τα συνταγματικά συμφέροντα, στην προστασία των οποίων αποβλέπει). Συναφώς, όλα τα μέσα ασκήσεως της κρατικής εξουσίας, ο νόμος, η δικαστική απόφαση και

²⁵ Βλ. Ολ. ΑΠ 6/2011, καθώς και ΑΠ Ολ.6/2009, 27/2008, 43/2005, ΑΠ 71/2011 κ.α. Βλ. επίσης ΣτΕ (Ολ.) 990/2004: «12. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, απορρέουσα από την έννοια και τους θεσμούς του κράτους δικαίου, καθιερώνεται ήδη ρητώς από το Σύνταγμα (άρθρ. 25 παρ. 1) και συγκαταλέγεται, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μεταξύ των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι επιβαλλόμενοι από τον κοινό νομοθέτη και τη διοίκηση περιορισμοί εις την άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να είναι μόνον οι αναγκαίοι και να συνάπτονται προς τον υπό του νόμου επιδιωκόμενο σκοπό. Ένα μέτρο που προβλέπεται από διάταξη νόμου ως κύρωση για παράβαση διατάξεως, τότε μόνο αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας, όταν από το είδος του ή τη φύση του είναι προδήλως ακατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού ή όταν οι δυσμενείς συνέπειες του μέτρου τελούν σε προφανή δυσαναλογία ή υπερακοντίζουν τον επιδιωκόμενο σκοπό». Βλ. επίσης ΣτΕ 105/2011, 956/2009, 4182/2005.

η διοικητική πράξη, πρέπει να πληρούν τα τρία κριτήρια της αρχής της αναλογικότητας²⁶.

63. Εν προκειμένω, ενόψει της σπουδαιότητας των δικαιουμένων αγαθών, αλλά και συνεκτιμώντας την ένταση της κρατικής παρέμβασης, συνάγεται ότι η διατήρηση του καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση των ως άνω επαγγελματιών/δραστηριοτήτων συνάδει, κατά τη γνώμη που επικράτησε στην Επιτροπή, με την αρχή της αναλογικότητας, καθώς αποτελεί αναγκαίο και πρόσφορο μέσο για τη διασφάλιση της δημόσιας και κρατικής ασφάλειας και τάξης (επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος). Περαιτέρω, δεν υφίσταται άλλος τρόπος λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός για τον προληπτικό έλεγχο των προσώπων που ενδιαφέρονται να ασκήσουν τις ως άνω επαγγελματικές δραστηριότητες. Οι υπό εξέταση απαιτήσεις τελούν σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα αυτών, εξ επόψεως εντάσεως επέμβασης στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας. Το ανωτέρω συμπέρασμα προκύπτει από τη στάθμιση μεταξύ αφενός του δημόσιου συμφέροντος από την προωθούμενη απελευθέρωση των επαγγελματιών και την επακόλουθη τόνωση του ανταγωνισμού, και αφετέρου της ανάγκης να πλαισιωθεί η εν λόγω απελευθέρωση από ορισμένες εγγυήσεις ασφαλείας, προσαρμοσμένες στη συγκεκριμένη, και ευαίσθητη λόγω της φύσης και επικινδυνότητας της, κατηγορίας επαγγελματιών δραστηριοτήτων.

64. Συγκεκριμένα, ο επιδιωκόμενος σκοπός της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, καθώς και της προστασίας του περιβάλλοντος, δεν μπορεί να επιτευχθεί κατά τρόπο αποτελεσματικό με ηπιότερα μέτρα, όπως π.χ. με κατασταλτικό έλεγχο. Σε περίπτωση αντικατάστασης της προηγούμενης διοικητικής άδειας με την αναγγελία του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 3919/2011, θα παρουσιάζονταν ενδεχομένως ο κίνδυνος, με την παρέλευση του τριμήνου από την αναγγελία της έναρξης στην αρμόδια προς αδειοδότηση αρχή, να ξεκινούσε η άσκηση των εν λόγω επαγγελματιών δραστηριοτήτων, ακόμη και χωρίς την προηγούμενη απαραίτητη αυτοψία των χώρων από τις αρμόδιες αρχές. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των προαναφερόμενων επιτακτικών λόγω δημοσίου συμφέροντος (δημόσια υγεία, ασφάλεια, προστασία περιβάλλοντος), της εκ φύσεως επικινδυνότητας των υπό εξέταση επαγγελματιών δραστηριοτήτων, αλλά και του ισχύοντος αυστηρού ρυθμιστικού πλαισίου σύμφωνα με την κείμενη εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, το καθεστώς προηγούμενης αδειοδότησης δεν θα μπορούσε να αντικατασταθεί με σύστημα εκ των υστέρων (κατασταλτικού) ελέγχου, διότι οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας αυτών είναι απαραίτητο να διασφαλίζονται, κατά τρόπο αποτελεσματικό, από την πρώτη κιόλας στιγμή έναρξής τους. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι, οι οποίοι ενδεχομένως θα γίνονταν από τη Διοίκηση με καθυστέρηση, δεν θα ήταν εξίσου αποτελεσματικοί, καθώς η διαπίστωση τυχόν ελλείψεων μετά την παρέλευση του διαστήματος της αναγγελίας, θα είχε ούτως ή άλλως ως επακόλουθο τη διακινδύνευση της δημόσιας υγείας, ασφάλειας και του περιβάλλοντος. Συναφώς, ειδικά για τον κλάδο των πετρελαιοειδών, η αποτελεσματική καταπολέμηση της λαθρεμπορίας, νοθείας και φοροδιαφυγής προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, την εντατική παρακολούθηση των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω κλάδο (σε κάθε στάδιο της αλυσίδας, ακόμη και πριν από το χρόνο έναρξης των σχετικών δραστηριοτήτων), καθώς και τη διασφάλιση των συνθηκών για την διενέργεια αυτοψιών και επιτόπιων ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές, τόσο

²⁶ ΑΠ 45/2005.

κατά την έναρξη, όσο και κατά τη διάρκεια άσκησης των δραστηριοτήτων αυτών (όποτε χρειαστεί, κατά περίπτωση). Εξάλλου, το συνακόλουθο διαχειριστικό και λειτουργικό κόστος από τη διατήρηση του συστήματος προηγούμενης διοικητικής άδειας αντισταθμίζεται, εν προκειμένω, από τα ως άνω προσδοκώμενα οφέλη.

65. Ενόψει των ανωτέρω, η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας στις ειδικές περιστάσεις των εξεταζόμενων υπό II.1 περιπτώσεων τελεί, κατά την άποψη της πλειοψηφίας των μελών της Επιτροπής, σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα των επιδιωκόμενων επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, λαμβανομένου ιδίως υπόψη ότι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα εξασφαλίζεται μόνο από την άσκηση της μέγιστης δυνατής και αποτελεσματικής κρατικής εποπτείας στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των πετρελαιοειδών. Κατά την άποψη ενός μέλους της Επιτροπής, της Εμμανουέλας Τρούλη, παρόλο που οι προαναφερόμενοι λόγοι δημοσίου συμφέροντος είναι πράγματι προφανείς στις υπό εξέταση περιπτώσεις, ώστε να δικαιολογείται η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας κατά τα προεκτεθέντα, τα συγκεκριμένα κριτήρια ως προς την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης για την αδειοδότηση εταιριών στον κλάδο των πετρελαιοειδών, όπως αυτά προβλέπονται στο ισχύον γενικό ρυθμιστικό πλαίσιο (παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3054/2002), είναι ασαφή και αόριστα, ενώ η Διοίκηση θα έπρεπε να περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας, και μόνον, σχετικά με το εάν πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την πρόσβαση και άσκηση στις εν λόγω επαγγελματικές δραστηριότητες.

66. Περαιτέρω, κατά την ομόφωνη κρίση των μελών της Επιτροπής, η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας στις ειδικές περιστάσεις των εξεταζόμενων υπό II.2 και II.3 περιπτώσεων τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα των επιδιωκόμενων επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, δεδομένου ότι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα εξασφαλίζεται μόνο από την άσκηση της μέγιστης δυνατής και αποτελεσματικής κρατικής εποπτείας στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην παροχή φυσικού αερίου, καθώς και στην πρόσβαση και άσκηση του επαγγέλματος του γομωτή-πυροδότη.

67. Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιφυλάσσεται, στο πλαίσιο της εξέτασης των συνθηκών που επικρατούν στον κλάδο των πετρελαιοειδών, και με βάση τις γενικές διατάξεις του ν. 3959/2011 περί των γνωμοδοτικών της αρμοδιοτήτων, να τοποθετηθεί στο αμέσως επόμενο διάστημα για επιμέρους ρυθμίσεις - περιορισμούς (προϋποθέσεις, απαιτήσεις και λοιπές διατυπώσεις) που μπορούν να εισαγάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ανταγωνισμού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Σε συνέχεια σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής:

Α. Προτείνεται, κατά πλειοψηφία, η διατήρηση του ισχύοντος καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας για τις ακόλουθες επαγγελματικές δραστηριότητες στον κλάδο των πετρελαιοειδών:

1. Διύλισης,
2. Μεταφοράς με αγωγό πετρελαιοειδών προϊόντων,
3. Διάθεσης βιοκαυσίμων,
4. Εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων,
5. Εμφιάλωσης υγραερίων,

6. Λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων απευθείας από τα διυλιστήρια για τις κοινοπραξίες ή τους συνεταιρισμούς,

7. Μεμονωμένης λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων με προμήθεια απευθείας από τα διυλιστήρια,

8. Απευθείας προμήθειας πετρελαιοειδών προϊόντων από εισαγωγή μόνο για τις περιπτώσεις λιανικής εμπορίας μεμονωμένων πρατηρίων, κοινοπραξιών και συνεταιρισμών,

9. Διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου, και

10. Πωλητή πετρελαίου θέρμανσης,

δεδομένου ότι συντρέχουν προς τούτο λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, και κυρίως η προστασία της εθνικής ασφάλειας, η διασφάλιση της ενεργειακής τροφοδοσίας, ασφαλούς λειτουργίας της αδειοδοτούμενης δραστηριότητας και αποδοτικής λειτουργίας της αγοράς, εν γένει, προς όφελος των καταναλωτών, η προστασία του περιβάλλοντος, η υλοποίηση του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, καθώς και η καταπολέμηση φαινομένων λαθρεμπορίας, νοθείας και φοροδιαφυγής, ενώ πληρούται και η αρχή της αναλογικότητας, αφού η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας είναι πρόσφορη, αναγκαία και τελεί σε εύλογη αναλογία προς τους επιδιωκόμενους αυτούς σκοπούς.

Β. Προτείνεται, ομοφώνως:

α) η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας αναφορικά με τη λειτουργία των εταιριών παροχής αερίου (ΕΠΑ), δεδομένου ότι συντρέχουν προς τούτο λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, και κυρίως η προστασία της ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, η διασφάλιση της αποδοτικής λειτουργίας της αγοράς εν γένει προς όφελος των καταναλωτών, η προστασία του περιβάλλοντος, η υλοποίηση του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, ενώ πληρούται και η αρχή της αναλογικότητας, αφού η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας είναι πρόσφορη, αναγκαία και τελεί σε εύλογη αναλογία προς τους επιδιωκόμενους ως άνω σκοπούς.

β) η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας για το επάγγελμα του γομωτή - πυροδότη, δεδομένου ότι συντρέχουν προς τούτο λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, και κυρίως η προστασία της δημόσιας ασφάλειας και υγείας, ενώ πληρούται και η αρχή της αναλογικότητας, αφού η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας είναι πρόσφορη, αναγκαία και τελεί σε εύλογη αναλογία προς τους επιδιωκόμενους ως άνω σκοπούς.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιφυλάσσεται, στο πλαίσιο της εξέτασης των συνθηκών που επικρατούν στον κλάδο των πετρελαιοειδών, να τοποθετηθεί στο αμέσως επόμενο διάστημα για επιμέρους περιορισμούς και ρυθμίσεις που μπορούν να εισαγάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ανταγωνισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΔΕΙΑΣ

(μητρώο ΥΠΕΚΑ 09/2012)

Πρατήρια υγρών καυσίμων	5.379
Άδειες διανομής εμφιάλωσης υγραερίου	250
Άδειες εμφιάλωσης υγραερίου	32
Άδειες πρατηρίων υγραερίου κίνησης	37
Άδειες διύλισης	2

Άδειες εμπορίας υγρών καυσίμων τύπου Α σύνολο	19
Άδειες εμπορίας υγρών καυσίμων τύπου Β1 σύνολο	15
Άδειες εμπορίας υγρών καυσίμων τύπου Β2 σύνολο	9
Άδειες εμπορίας υγρών καυσίμων τύπου Γ σύνολο	20
Άδειες εμπορίας υγρών καυσίμων τύπου Δ σύνολο	19
Άδειες μεταπωλητών πετρελαίου θέρμανσης	2125

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ
(ΣΕΕΠΕ)

Η Ελληνική αγορά Πετρελαιοειδών ρυθμίζεται από το ν.3054/2002 (όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3335/2005) και τον σχετικό Κανονισμό Αδειών. Στην αγορά δραστηριοποιούνται:

- 2 εταιρίες διύλισης με 4 διυλιστήρια.
- 22 εταιρίες εμπορίας με άδεια Α με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης ανά την Ελλάδα.
- 30 εταιρίες με άδεια Β1 ή/και Β2 για ναυτιλιακά ή / και αεροπορικά καύσιμα με ευκολίες ανεφοδιασμού πλοίων σε λιμάνια και με σταθμούς ανεφοδιασμού αεροσκαφών σε περίπου 25 αεροδρόμια. Από αυτές τις εταιρίες, οι 13 διαθέτουν και Άδεια τύπου Α.

• 26 εταιρίες με άδεια Γ - δηλαδή εμπορίας Υγραερίου με εγκαταστάσεις ή/και εμφιαλωτήρια υγραερίων. Από αυτές τις εταιρίες, οι 3 διαθέτουν και Άδεια τύπου Α.

• 25 εταιρίες με άδεια Δ - δηλαδή εμπορίας Ασφάλτου. Από αυτές τις εταιρίες, οι 9 διαθέτουν και Άδεια τύπου Α.

• 1 εταιρία με Άδεια Μεταφοράς με Αγωγό που δραστηριοποιείται στη μεταφορά Jet fuels από τα Διυλιστήρια στον Αερολιμένα Ε. Βενιζέλος

• Περίπου 7.000 πρατήρια (που η πλειοψηφία τους φέρει σήματα εταιριών). Στην Ελλάδα αντιστοιχεί 1 πρατήριο ανά 1.400 κατοίκους, ενώ ο μέσος όρος της Ε.Ε είναι 1 πρατήριο ανά 3.800 κατοίκους.

- περίπου 1.500 Πωλητές Πετρελαίου Θέρμανσης. Για τη διακίνηση των καυσίμων χρησιμοποιούνται:
  - δίκτυο σωληναγωγών - pipelines.
  - περίπου 1.300 βυτιοφόρα Δημόσιας Χρήσης.
  - περίπου 390 βυτιοφόρα Ιδιωτικής Χρήσης των Εταιριών Εμπορίας.
  - περίπου 8.600 μικρά βυτιοφόρα Ιδιωτικής Χρήσης διανομής θέρμανσης.

Οι Πωλήσεις το 2011 ήταν:

- Στην Εσωτερική Αγορά: 9.131.000 τόνοι.
- Στην Διεθνή Αγορά: 4.235.000 τόνοι.
- Στο Σύνολο της Αγοράς: 13.366.000 τόνοι²⁷.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

Η εισαγωγή και αξιοποίηση του φυσικού αερίου προϋποθέτει την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής, για τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διανομή του. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα βασικά τμήματα του Ελληνικού συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, το οποίο αποτελεί το μεγαλύτερο ενεργειακό έργο μετά τον εξηλεκτισμό της Ελλάδας. Το συγκεκριμένο έργο

²⁷ Βλ. σχετικά www.seepe.gr

υποδομής ξεκίνησε τον Ιούλιο του 1992 και ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2000 (με εξαίρεση τα δίκτυα των πόλεων), με το συνολικό κόστος του να ανέρχεται περίπου στα 2,054 δις ευρώ. Το σύστημα μεταφοράς της ΔΕΠΑ αποτελείται από τα εξής βασικά τμήματα:

- Κεντρικός αγωγός μεταφοράς αερίου υψηλής πίεσης (70 bar), ο οποίος επεκτείνεται από τα Ελληνικά-Βουλγαρικά σύνορα μέχρι την Αττική, συνολικού μήκους 512Km. Η διάμετρος του αγωγού είναι 36" για τα πρώτα 100Km από το Βορρά και 30" για τα υπόλοιπα χιλιόμετρα μέχρι την Αττική.

- Κλάδοι μεταφοράς υψηλής πίεσης προς την Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη, τη Θεσσαλονίκη, το Βόλο και την Αττική, συνολικού μήκους 440Km.

- Μετρητικούς και ρυθμιστικούς σταθμούς (21 σε σύνολο) για τη μέτρηση της παροχής αερίου και τη ρύθμιση της πίεσης.

- Κέντρα λειτουργίας και συντήρησης στην Αττική (Πάτημα Ελευσίνας), τη Θεσσαλονίκη (Νέα Μεσημβρία), τη Θεσσαλία (Αμπελιά Φαρσάλων) και την Ξάνθη.

- Συνοριακός σταθμός εισόδου (Border Station) που βρίσκεται σε απόσταση 12Km από τα σύνορα Ελλάδας - Βουλγαρίας, στο Δήμο Σιδηροκάστρου, δίπλα στο συνοικισμό Στρυμνοχωρι.

- Σύστημα τηλεχειρισμού, ελέγχου λειτουργίας και τηλεπικοινωνιών SCADA, για την εποπτεία και τον έλεγχο του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου.

- Δίδυμος υποθαλάσσιος αγωγός από τη νησίδα Ρεβουθούσα ως την Αγία Τριάδα.

- Τερματικός σταθμός υγροποιημένου φυσικού αερίου, για την αποθήκευση και αεριοποίηση του υγροποιημένου φυσικού αερίου, στη νησίδα Ρεβουθούσα.

Το σύστημα διανομής αποτελείται από τα εξής βασικά τμήματα:

- Δίκτυα μέσης πίεσης (19 bar) σε Αττική, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλο, Οινόφυτα, Πλατύ Ημαθίας, Σέρρες, Ξάνθη, Καβάλα, Βιομηχανική Περιοχή Κομοτηνής.

- Δίκτυα χαμηλής πίεσης (4 bar) σε Αττική, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλο και Κομοτηνή.

IOEBE (2008), Η αγορά φυσικού αερίου, 220, IOBE (Έρευνα: Α. Δελδήμου)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΓΟΜΩΤΗ-ΠΥΡΟΔΟΤΗ

- Αίτηση με πλήρη στοιχεία ταυτότητας.
- Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου τύπου Α, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 575 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (αυτεπάγγελτη αναζήτηση από τη Υπηρεσία).

- Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 μόνιμης κατοικίας (απαραίτητο έγγραφο).

- Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, στην οποία να δηλώνεται ότι δεν εμπίπτει στις απαγορευτικές διατάξεις του άρθρου 18 του ν.2168/1993 και ότι δεν τυγχάνει φυγόδικος ή φυγόποινος.

- Διπλότυπα είσπραξης Δημοσίου Ταμείου.
- Θεωρημένο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας.

- Πιστοποιητικά Προϋπηρεσίας ή άλλα κατά περίπτωση Βεβαιωτικά Προϋπηρεσίας στα οποία να αναγράφονται: -Τα στοιχεία του εργοδότη. -Τα στοιχεία του εργαζόμενου. -Η θέση των έργων στα οποία εργάστηκε ο υποψήφιος. -Το είδος των εργασιών στο οποίο απασχολήθηκε ο υποψήφιος ως και ο ακριβής χρόνος απασχόλησης σε ημερομίσθια.

- Πιστοποιητικό ιατρού ειδικότητας νευρολόγου- ψυχιά-

τρου ή παθολόγου, από το οποίο να προκύπτει η κατάσταση της ψυχικής υγείας του ενδιαφερομένου. Το πιστοποιητικό αυτό παραδίδεται από τον ιατρό, στο πρόσωπο που ζήτησε την εξέτασή του, εντός σφραγισμένου φακέλου. Η αρμόδια για την έκδοση της άδειας Υπηρεσία, ελέγχει το απαραβίαστο του φακέλου και δεν παραλαμβάνει το πιστοποιητικό που ο φάκελός του παραβιάστηκε.

- Πρόσφατη φωτογραφία.
- Τίτλους Σπουδών (ανάλογα με την περίπτωση).
- Τα κατά Νόμο χαρτόσημα για την χαρτοσήμανση της Επαγγελματικής άδειας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
(ΦΕΚ Β'1227/14.06.2011)

Άρθρο 109 : Τυπικά προσόντα για την απόκτηση αδειών γομωτή - πυροδότη

1. Στο άρθρο αυτό, καθορίζονται τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για την απόκτηση των ειδικών αδειών γομωτή-πυροδότη.

2. Όλοι οι υποψήφιοι για την απόκτηση των παραπάνω αδειών, πρέπει να έχουν ηλικία μεταξύ 18-65 ετών.

3. Οι υποψήφιοι για την απόκτηση άδειας γομωτή-πυροδότη πρέπει να διαθέτουν προϋπηρεσία βοηθού στην αντίστοιχη θέση και είδος εργασίας, 400 ημερομισθίων και σε περίπτωση κατοχής ή απόκτησης πιστοποιητικού επαγγελματικής εκπαίδευσης ή πτυχίου κατώτερης τεχνικής εκπαίδευσης, προϋπηρεσία όπως παραπάνω 200 ημερομισθίων, ενώ σε περίπτωση κατοχής ή απόκτησης πτυχίου μέσης τεχνικής σχολής, σχετικής ειδικότητας, προϋπηρεσία 100 ημερομισθίων. Οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις μειώνονται στο ήμισυ προκειμένου για υποψήφιους προς απόκτηση άδειας γομωτή-πυροδότη, οι οποίοι κατέχουν ήδη άδεια, από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 108 παρ. 4.

4. Τα παραπάνω τυπικά προσόντα, αποδεικνύονται με τα ακόλουθα δικαιολογητικά ή στοιχεία:

α) Η ηλικία, με τα σχετικά στοιχεία της αστυνομικής ταυτότητας ή με το πιστοποιητικό γέννησης.

β) Οι γραμματικές γνώσεις ή η επαγγελματική κατάρτιση, με το αντίστοιχο απολυτήριο ή πτυχίο ή πιστοποιητικό σπουδών ή την τυχόν απαιτούμενη άδεια.

γ) Η προϋπηρεσία, με τα πιστοποιητικά προϋπηρεσίας των εργοδοτών, που είναι θεωρημένα για το γνήσιο της υπογραφής και την ακρίβεια του περιεχομένου, από τον επόπτη εργασίας ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει, από την επιτόπια Αστυνομική Αρχή. Στα πιστοποιητικά αυτά, πρέπει να αναφέρονται η ειδικότητα της εργασίας και ο ακριβής χρόνος απασχόλησης, σε κάθε ειδικότητα, με αναγραφή των αντίστοιχων ημερομηνιών. Σε περίπτωση αδυναμίας θεώρησης των ως άνω πιστοποιητικών προϋπηρεσίας, η αποδοχή τους ή μη αποφασίζεται από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 110 παρ. 3.

5. Για τους διπλωματούχους μηχανικούς του άρθρου 3 παρ. 2 του παρόντος κανονισμού, δεν απαιτείται η απόκτηση των ειδικών αδειών του άρθρου 108, για την εκτέλεση των αντίστοιχων, με την ειδικότητά τους εργασιών, που όμως πρέπει να γίνονται αποκλειστικά για δοκιμαστικούς ή πειραματικούς λόγους ή σε περίπτωση σοβαρών επικινδύνων καταστάσεων ή κινδύνων.

Άρθρο 110: Διαδικασία απόκτησης αδειών γομωτή - πυροδότη

1. Η απόκτηση άδειας για τις εργασίες του άρθρου 108, γίνεται μετά από ειδική εξέταση που διενεργείται από την αρ-

μόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων. Όσοι ενδιαφέρονται σχετικά, πρέπει να υποβάλλουν αίτηση εξέτασης στην αρμόδια Περιφέρεια (άρθρο 186, παράγραφος Γ.β.7. του ν. 3852/2010 - ΦΕΚ 87/Α/2010), που ανήκει το έργο που τους απασχολεί ή, εφόσον δεν εργάζονται, ο τόπος της μόνιμης κατοικίας τους.

Για την απόκτηση της άδειας εφαρμόζονται οι διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης Οικ. 2254/230/Φ6.9/1995. «Προϋποθέσεις, διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, για τη χορήγηση άδειας γομωτή πυροδότη διατηρημάτων με εκρηκτικές ύλες» (ΦΕΚ 73/Β/3.2.1995), όπως ισχύει. Οι διαδικασίες για την έκδοση της άδειας γομωτή - πυροδότη 2ης κατηγορίας εφαρμόζονται και στην περίπτωση της αντίστοιχης άδειας 1ης κατηγορίας, όπως οι κατηγορίες αυτές ορίζονται στην πιο πάνω κοινή υπουργική απόφαση. Μαζί με την αίτηση, πρέπει να συνοποβάλλονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 109 δικαιολογητικά, 2 φωτογραφίες και παράβολο Δημοσίου Ταμείου. 2. Οι υποψήφιοι που κατέχουν τα προβλεπόμενα από το άρθρο 109 τυπικά προσόντα καλούνται για εξέταση, σε καθορισμένη ημερομηνία, από την αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων. Η σχετική ειδοποίηση γίνεται έγγραφα, το λιγότερο, 20 ημέρες πριν από την ημερομηνία εξέτασης.

3. Σε κάθε Επιθεώρηση Μεταλλείων, με απόφαση του Επιθεωρητή μεταλλείων, συγκροτείται τριμελής επιτροπή χορήγησης αδειών γομωτών - πυροδοτών, αποτελούμενη από δύο τουλάχιστον μηχανικούς μεταλλείων.

4. Η επιτροπή συνεδριάζει κάθε τρίμηνο, εφόσον υπάρχουν αιτήσεις για εξέταση ή και συχνότερα, εφόσον έχουν υποβληθεί πάνω από 10 νέες αιτήσεις. Βρίσκεται σε απαρτία με πλήρη σύνθεση και οι αποφάσεις της λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία.

5. Η εξέταση των υποψηφίων γίνεται ανάλογα με την κρίση της επιτροπής και με βάση το είδος της άδειας που ζητείται, στην αίτησή του, ο υποψήφιος. Τα θέματα της εξέτασης, αναφέρονται στο αντικείμενο της εργασίας για την οποία ζητείται η άδεια και στις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού που σχετίζονται με το πιο πάνω αντικείμενο, αλλά και με τα γενικότερα μέτρα ασφάλειας και υγείας. 6. Η επιτροπή, εφόσον ο υποψήφιος αντεπεξέλθει με επιτυχία στις εξετάσεις, εγκρίνει τη χορήγηση της αντίστοιχης άδειας με σχετικό πρακτικό, αντίγραφο του οποίου διαβιβάζεται στην αρμόδια Περιφέρεια. Η χορήγηση της άδειας, εφόσον ο υποψήφιος έχει κριθεί ικανός, γίνεται με ειδικό βιβλιάριο που εκδίδεται από την αρμόδια Περιφέρεια, όπου αναγράφεται με σαφήνεια το είδος της εργασίας, για την οποία χορηγήθηκε η άδεια, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το άρθρο 108 παρ.4. και το άρθρο 5 της κοινής υπουργικής απόφασης Οικ. 2254/230/Φ6.9/1995. Η άδεια αυτή, έχει ισχύ για ολόκληρη την επικράτεια.

7. Αν ο υποψήφιος αποτύχει στις εξετάσεις, έχει δικαίωμα επανεξέτασης, εφόσον υποβάλει ξανά νέα αίτηση με τα τυχόν συμπληρωματικά σχετικά δικαιολογητικά και το παράβολο Δημοσίου Ταμείου. Η πρώτη επανεξέταση μπορεί να γίνει μετά ένα δίμηνο, η δεύτερη μετά 2 δίμηνα, η τρίτη μετά 4 δίμηνα η τέταρτη μετά 8 δίμηνα και η πέμπτη μετά 12 δίμηνα, από το δίμηνο της αρχικής εξέτασης και από κει και πέρα μετά ένα δίμηνο από την προηγούμενη επανεξέταση.

Η Γνωμοδότηση εκδόθηκε την 17η Σεπτεμβρίου 2012.

Η Γνωμοδότηση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 3959/2011.

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2012

Ο Πρόεδρος
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004

* 0 2 0 2 8 7 5 2 6 1 0 1 2 0 0 1 6 *